

PRED POMEMBNO AKCIJO SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

Stalno spremljanje proizvodnje in politike nagrajevanja

Sindikalne organizacije, zlasti pa višji sindikalni forumi, kot občinski, okrajni in republiški svet se te dni pripravljajo na začetek ekonomskega spremljanja nekaterih dogajanj v gospodarskih organizacijah. Zato smo obiskali predsednika Okrajnega sindikalnega sveta v Celju, tov. JOZETA JOSTA in ga prosili, da nam odgovori na nekatera vprašanja.

Ko smo ga vprašali, za kakšno akcijo sploh gre in katere cilje z njo zasledujejo, je povedal, da je dal republiški svet Zveze sindikatov Slovenije pobudo za stalno spremljanje nekaterih ekonomskih dogajanj v gospodarskih organizacijah. Tako bodo na območju celjskega okraja spremljali skozi vse leto 74 gospodarskih organizacij, večjih in manjših, iz vseh panog dejavnosti. Pri tem ocenjevanju bo sodelovalo vseh osem občinskih sindikalnih svetov, nadalje okrajni sindikalni svet, ki bo bdal nad 16 podjetij in končno še republiški svet Zveze sindikatov Slovenije, ki bo spremljal 9 gospodarskih organizacij z območja celjskega okraja. Vsi ti sindikalni forumi — pozneje bržkone tudi upravni organi — bodo predvsem zasledovali izpolnjevanje proizvodnih programov v podjetjih in nadalje politiko nagrajevanja.

Konkretno bo ta akcija izvedena tako, da bodo za to določene gospodarske organizacije poslane sindikalnim forumom že do 15. t. m. izpolnjene obrazce, ki jih je izdelal gospodarski odbor pri republiškem sindikalnem svetu. Prvi podatki bodo zajeli izpolnjevanje proizvodnih programov in izvajanje tarifne politike v prvem polletju letošnjega leta. Pozneje bodo kolektivi izpolnjevali, oziroma dajali enake podatke za tretje in četrto tromesečje. Komisije za gospodarstvo pri sindikalnih forumih, v celjskem okraju pri vseh občinskih sindikalnih svetih in pri Okrajnem sindikalnem svetu, bodo na osnovi tako zbranih podatkov o gibanju proizvodnosti in politiki nagrajevanja, analizirale vsako podjetje zase in tako dobile pregled nad najvažnejšim dogajanjem v kolektivu in s tem na celotnem področju. Pri vsem tem bodo

največjo pozornost posvetile gibanju proizvodnje in vplivom, ki jih ima nagrajevanje na proizvodnost itd.

S pomočjo tako dobljenih analiz bodo ugotavljali morebitne napake in pomanjkljivosti ter nanje opozarjali delovne kolektive. Sporazumno s kolektivi pa naj bi bili izvršeni tudi popravki, v kolikor bi bili potrebni. Sicer pa so že dosedanje izkušnje pri izvajanju novega načina nagrajevanja v gospodarskih organizacijah tu in tam potrdile upravičenost do manjših sprememb v tarifni politiki, oziroma v politiki nagrajevanja sploh. Zato bo spremljanje takih dogajanj znotraj delovnih kolektivov koristilo predvsem njim samim, saj bodo tako v prvi vrsti kolektivi prišli do koristnih in potrebnih ugotovitev glede proizvodnje in nagrajevanja.

Hvaležna je ugotovitev, da so kolektivi z velikim razumevanjem sprejeli akcijo sindikalnih forumov, saj so spoznali, da je namenjena predvsem njim.

M. B.

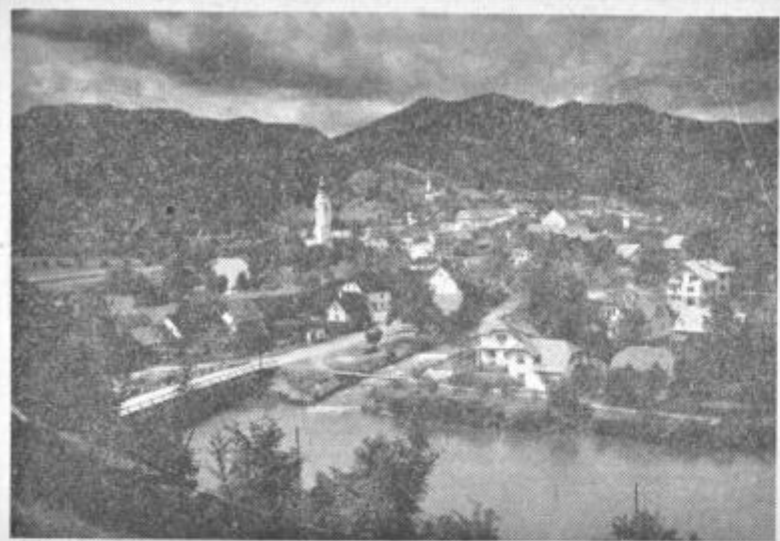
PRED SEZONO OBIRANJA HMELJA

Obeta se rekorden pridelek savinjskega goldinga

Zadnje priprave za obiranje hmelja gredo h koncu. Kot vse kaže, so si hmeljarji letos, bolj kot kdajkoli prej, zagotovili zadostno število obiralcov. Zanje je tudi v času od 10. avgusta do 10. septembra urejen 25 % popust na železnici. Prvi obiranci bodo prišli že v nedeljo, ostali pa v naslednjih dneh. Kjer je hmelj že dozorel, bodo s trgatvijo začeli v ponedeljek in torek. Na splošno pa bo Savinjska dolina začela od okoli 20. avgusta naprej.

Zadnji čas se je na nekaterih območjih, kot v Ljubčini, Vojniku, Prekopi itd. pojavila peronospora, ki je v tem času dozorevanja zelo nevarna. To so sicer prvi znaki, toda navzlic temu so storjeni vsi ukrepi za takojšnjo škropljenje in za ožucanje kvalitete.

Kar tiče kvalitete letošnjega pridelka, so znaki izredno zadovoljivi. Savinjski hmeljarji pričakujejo okoli 85 odstotkov pridelka prve in druge kakovostne stopnje, to pomeni hmelja, ki pride v poštev za izvoz. Po vseh znakih sodeč, bo tudi količinski pridelek večji, kot so kazala

Ob 15-letnici osvoboditve Zgornje Savinjske doline

Zgornja Savinjska dolina proslavlja petnajsto obletnico svoje osvoboditve. Ta dogodek bo letos združen s proslavo praznika občine Mozirje; vse proslave skupaj pa bodo posvečene jubilejnemu letu Zveze komunistov Jugoslavije in SKOJ.

Glavne prireditve bodo na Ljubnem ob Savinji. Začele se bodo v soboto, 15. in nadaljevale ter končale v nedeljo, 16. avgusta.

Da bi proslave dosegle največji uspeh, so v priprave zajete vse družbene in politične organizacije mozirske občine; težišče vseh nalog pa je prevzela krajevna organizacija Zveze borcev na Ljubnem ob Savinji. Tako bodo tu uredili zborovalni prostor v tako imenovanem Vrblju, ki bo pozneje služil za campin.

Ob njem bodo domačini, zlasti pa člani ljubenskega turističnega društva, uredili še kopališče.

Poleg del na zborovalnem prostoru, se prebivalci Ljubnega na proslavo pripravljajo tudi z urejanjem procelij, s čiščenjem okolij hiš, vrtov in podobno. Navzlic tej prizadevnosti, pa vse rane na hišah, ki so ostale po napadu na Ljubno pred petnajstimi leti, še vedno ne bodo odstranjene.

Proslava na Ljubnem bo trajala dva dni. Začela se bo v soboto, jutri, 15. avgusta, z odkritjem spominske plošče v Radmirju, na kraju, kjer je padlo večje število borcev narodnoosvobodilne vojske. Zvečer pa bo v prosvetnem domu kulturni nastop. Bolj pisan in bogat je spored prireditev v nedeljo, ko se bo po »napadu« na Ljubno ter sprejem gostov in povorki začelo ob deseti uri veliko politično zborovanje, na katerem bo govoril dr. Aleš Bebler. Ob tej priložnosti bodo razvili tudi zastavo krajevne organizacije Zveze borcev na Ljubnem. Za govor tov. Beblerja vlada že sedaj veliko zanimanje, saj je znano, da je tov. Bebler prišel pred petnajstimi leti v Zgornjo Savinjsko dolino kot sekretar Pokrajinskega komiteja KPJ z nalogo, da pripravi akcijo za njeno osvoboditev.

Tone Delak – novi predsednik žalske občine

Dosedanji predsednik Ivan Rančigaj je zaradi bolezni odstopil

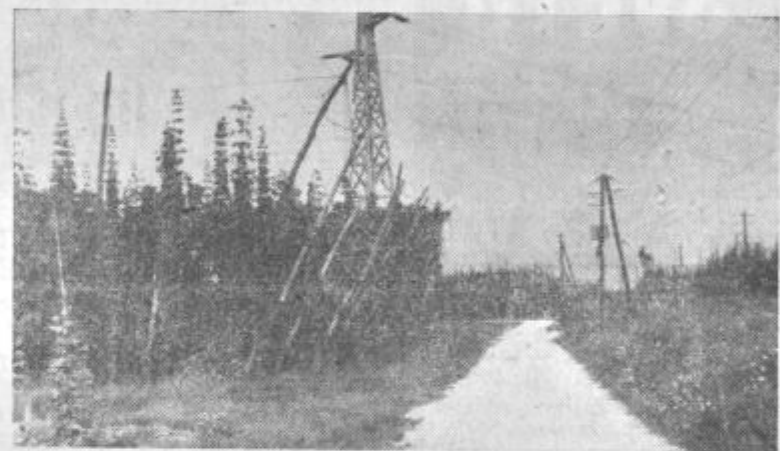
V torek dopoldne je bila najprej ločena seja občinskega zbora, zatem pa skupna seja obeh zborov občinskega ljudskega odbora Zalec. Na ločeni seji so potrdili mandat novoizvoljenega odbornika Toneta Delaka, ki je bil izvoljen pri nadomestnih volitvah, v nedeljo 2. t. m. v Gotovljah. Po zapisnici je bila seja občinskega zbora končana.

Dnevni red skupne seje obeh zborov je bil zelo bogat, saj je razen gospodarskih in imovinskih pravnih poslov ter poročila komisije za volitve in imenovanja obsegal še poročila treh svetov, in sicer sveta za kmetijstvo, ki ga je podal Karel Kač, sveta za družbeni plan in finance, o katerem je govoril Mirko Zupanc in nazadnje sveta za splošne in notranje zadeve, ki ga je imel Drago Antloga. Čeprav bomo o problematiki teh svetov poročali v naslednji številki našega lista, pa je vendarle prav, če že danes zapišemo, da je bila razprava o vseh teh vprašanjih nadvse zanimiva in aktualna. Kakor o problemih hmeljarstva in zlasti še živinoreje, tako so odborniki živo posegli tudi v razpravo o izpolnjevanju občinskega proračuna ter o nujni zgraditvi novega upravnega središča v Zalcu, oziroma poslopja, v katerem bi našel svoje prostore ljudski odbor ter še nekatere druge ustanove.

V zaključnem delu zasedanja je bilo na vrsti poročilo komisije za volitve in imenovanje. In v tem poglavju tudi volitve novega predsednika občinskega ljudskega odbora v Zalcu. Preden je bil izrečen kakršen koli predlog, je spregovoril podpredsednik ljudskega odbora Albin Rehar, ki je med drugim dejal, da ga je dosedanji predsednik Ivan Rančigaj prosil, da naj na zasedanju obeh zborov v njegovem imenu prosi za razrešitev predsedniških dolžnosti. Ta svoj sklep je tov. Rančigaj posredno utemeljil z boleznijo, zaradi katere že več mesecev ne dela kot predsednik občine. Ljudski odborniki so to odločitev tov. Rančigaja sprejeli in ga razrešili predsedniških odgovornosti. Ne glede na to, pa bo tov. Rančigaj ostal odbornik občinskega ljudskega odbora in poslanec republiškega zbora

Ljudske skupščine Slovenije. Hkrati s to razrešitvijo, so se odborniki soglasno strinjali, da je treba dati dosedanjemu predsedniku Ivanu Rančigaju primerno zahvalo in priznanje za plodno delo, ki ga je opravljal na najbolj odgovornem mestu ljudskega odbora žalske občine. Po tem sklepu je tov. Edmund Božiček v imenu petih odbornikov predlagal za novega predsednika tovariša Toneta Delaka, direktorja podružnice Komunalne banke v Zalcu. Po sprejemu tega predloga je spregovoril novoizvoljeni predsednik, ki se je najprej zahvalil za zaupanje ter istočasno pozval vse odbornike na tesno in pristransko sodelovanje pri upravljanju žalske občine, kajti le s skupnim delom, je zaključil tov. Delak, bomo dosegli zaželene uspehe.

-mb

Pred dvobojem mladinskih reprezentanc Jugoslavije in Italije

V nedeljo, 16. avgusta popoldne bo na stadionu Borisa Kidriča v Celju meddržavno srečanje mladinskih reprezentanc (samo moški) Jugoslavije in Italije v atletiki. To bo prireditev, ki po vsej pravici zasluži največjo pozornost, saj se bodo na startu pojavili atleti, ki spadajo že v sam vrh evropske elite. To še posebej velja za tekače na kratke proge, nadalje za metalce kopja, za skakalce v višino, daljino itd. Samo nekaj primerov: Meneguzzi v teku na 100 m 10,6 sek., Cerutti 10,7, Faccani v kopju 62,22 m, Boschini v kladivu 57,23, Tauro v višino 196 in Frati v isti disciplini 194 cm, Canova v skoku v daljino 7,57 m itd.

Tudi jugoslovanska reprezentanca je skrbno pripravljena. V njej bosta dva Celjana, in sicer Naraks ter Kač.

Ljubitelji atletike — vabljeni!

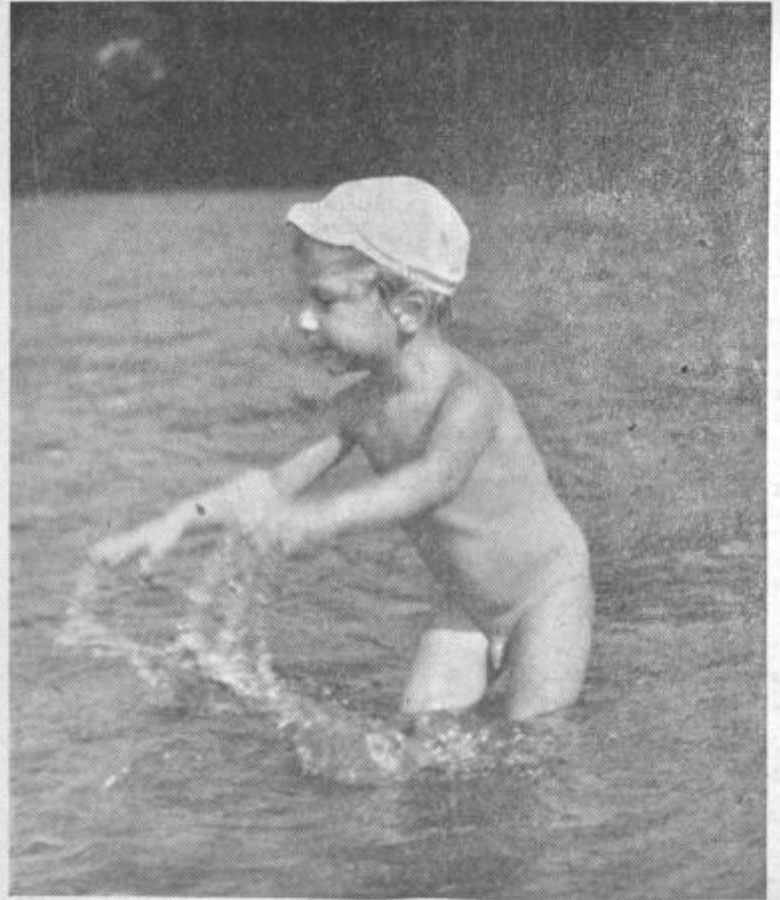
Lepa perspektiva Tovarne perila v Celju

Po zadnjih razgovorih, ki so jih imeli predstavniki Tovarne perila »Toper« v Celju z najodgovornejšimi činitelji gospodarskega življenja, se temu kolektivu odpira lepa perspektiva. Tako je odločeno, da bo tovarna ostala na mestu, kjer dela že zdaj, to je ob Teharski cesti. Zraven tega so se začeli pripravljati na izdelavo načrta za rekonstrukcijo, oziroma razširitev objekta. Po tem načrtu naj bi tu koncentrirali vse obrate, ki zdaj poslujejo na Mariborski in Cankarjevi ulici in zraven tega povečali oddelek za izdelavo moških srajc.

-an

VREME V NASLEDNJIH DNEH

Približno do 17. avgusta nestalo s pogostimi padavinami. V nadaljnjem poteku bo prevladovalo lepo vreme. Ponovno večje padavine pričakujemo okoli 24. avgusta.

Čeprav nas zadnji čas pogosto obiskujejo plohe in nevihte, pa je kopanje v Savinji, v lepih in toplih dnevih, prav prijetno. To nam kaže tudi naša slika

Občinski ljudski odbor in Občinski odbor Zveze borcev Mozirje vabita na

proslavo 15-letnice osvoboditve Zgornje Savinjske doline

združeno s proslavo občinskega praznika in na čast 40-letnice KPJ in SKOJ

V LJUBNEM OB SAVINJI

Spored prireditev:

Sobota, 15. avgusta:
 17.00 Odkritje spominske plošče v Radmirju.
 20.00 Kulturni nastop v prosvetnem domu na Ljubnem.

Nedelja, 16. avgusta:
 4.00 Napad in obramba Ljubnega.
 9.00 Sprejem gostov pri mostu in odhod povorke na zborovalni prostor.
 10.00 Slavnostno zborovanje z razvitjem prapora krajevne organizacije Zveze borcev na Ljubnem.
 Slavnostni govor — dr. Aleš Bebler.
 Nastop združenih pevskih zborov mozirske občine s sodelovanjem godbe na pihala Svobode-Center iz Trbovelj.
 Nastop Partizana.
 Streliško tekmovanje.

Po sporedu partizansko ranjanje ob bistri Savinji.

Zelimo lepo vreme in dober pridelek.

Nova imenovanja

Na zadnji seji Okrajnega ljudskega odbora v Celju so na predlog pristojne komisije potrdili tudi nekaj personalnih sprememb na odgovornih mestih pri ljudskem odboru celjskega okraja. Tako je bil za novega tajnika imenovan tov. Stane Selih, za direktorja Zavoda za gospodarsko planiranje pa tov. Lojze Cukala.

-an

V analizah odkrivajo možnosti za razširitev in uvajanje nove proizvodnje

PRVI USPEHI ZAVODA ZA NAPREDEK GOSPODARSTVA

Navzlic kratkemu, komaj dobremu polletnemu poslovanju, je Zavod za napredek gospodarstva v Celju že trdno stopil na lastne noge in upravičil svoj obstoj. Ta ugotovitev je vredna največje pozornosti tembolj, ker je znano, da Zavodu še vedno primanjkuje stalnih uslužbenecv-strokovnjakov, da nima urejenih prostorov, da še ni rešeno vprašanje osnovnih in zlasti obratnih sredstev in podobno. Razumljivo je, da so se vse te težave ob večanju obsega dela stopnjevale in da predstavljajo tudi danes problem, ki terja nujno rešitev.

Delovni načrt Zavoda, ki ga je potrdil tudi zbor proizvajalcev OLO Celje, je zelo široko zasnovan in sega od gospodarskih nalog, ki so začrtane v perspektivnem planu okraja in občin, pa vse tja do načrtov za daljša obdobja. Sicer pa se to delo kaže v stalnem delovanju Zavoda pri izpolnjevanju gospodarskih nalog perspektivnega in tekočih planov ter nadalje v izvajanju najrazličnejših storitev in uslug. V okviru prvega dela programa se poslovanje Zavoda razvija v dveh glavnih smereh in sicer v stalnem zasledovanju pokazateljev gibanja ekonomske in tržne produk-

tivnosti, nadalje v gibanju uvoza, izvoza in investicij in drugih v izvajanju nalog po družbenih načrtih, to je v uveljavljanju neposrednega odnosa Zavoda do gospodarskega življenja v okraju. Medtem, ko se Zavod pri izvajanju prve naloge, to je pri stalnem zasledovanju pokazateljev ekonomske in tržne produktivnosti, še ni uveljavil in to zaradi pomanjkanja prostorov in finančnih sredstev za zaposlitev uslužbenca, ki bi to delo opravljal, pa je dosegel že zadovoljive uspehe pri sestavljanju gospodarskih analiz, študij in elaboratov za reorganizacije posameznih industrijskih vej, za rekonstrukcije nekaterih podjetij in za uvajanje novih industrijskih proizvodov. Pri proučevanju teh zadev je Zavod v mnogih primerih naletel na takšno problematiko, ki bo v poznejši analizi zahtevala določene ukrepe, oziroma celo usmerjanje posameznih podjetij in ustanavljanje novih.

V prvih mesecih obstoja je Zavod posvetil največ skrbi in dela študiji o preskrbi mesta Celja s plinom in to s posebnim oziranjem na perspektivni razvoj celjske industrije in na predvideno uplinjenje velenjskega lignita. Delo na tem študijskem elab-

oratu je odkrilo vrsto novih problemov, kot uplinjenje velenjskega lignita, nadalje problem centralne toplotarne v Celju in nazadnje problem okoli rekonstrukcije Tovarne emajlirane posode in Cinkarne. Seveda se sam program in njegovo postopno reševanje in pozneje izgradnja daljinskega cevovoda ne rešujejo problema oskrbe s plinom, dokler ne bo stekla gazifikacija velenjskega lignita v vsej planirani obliki.

Zanimivo je, da so tudi izdelave investicijskih programov za posamezna podjetja odpirale velike razvojne možnosti gospodarskih panog. Tako se je v zvezi z graditelstvom odprl problem apna, nadalje v zvezi z lesno industrijo velike možnosti za izkoriščanje odpadkov za izdelavo ivernih plošč itd. Med izdelavo investicijskega načrta za papirnico v Višnji vasi so se pokazale možnosti za proizvodnjo zidnih tapet, pri proučevanju tovarn usnja pa izkoriščanje odpadkov za proizvodnjo kleja in kemično čiste želatine. Skratka, ti in podobni primeri so pokazali, kako hvaležno vlogo

ima Zavod pri študijskem delu, oziroma pri sestavljanju določenih programov.

Tudi drugo poglavje dela, to je poslovanje z drugo osebo v izvajanju storitev in uslug, je rodilo lepe rezultate. Tako je Zavod že v šestih mesecih izdelal 54 elaboratov, nadalje pripravil en tečaj o informacijah PIV metod, vodil seminar za uvedbo trenažnega centra itd.

Pri svojem delu je Zavod v stalni povezavi z zbornicami, bankami in ljudskimi odbori. Prvo nezaupanje s strani gospodarskih organizacij je tudi splahnelo. Zavod je na vseh področjih dosegel solidno afirmacijo ne samo glede kvalitete izdelanih elaboratov, temveč tudi glede cen vseh storitev, saj so neprimerno nižje od cen sorodnih Zavodov v drugih mestih.

M. B.

Izboljšanje in povečanje kmetijske proizvodnje, razširitev proizvodnih odnosov med združnimi organizacijami in kmetovalci... niso naloge, ki zadevajo samo kmetijske združne organizacije, temveč prav tako in predvsem vse politične. Zato smo imeli, je v razgovoru dejal sekretar Občinskega komiteja ZKS v Mozirju Franjo Pajk, tudi občinsko konferenco s predstavniki vseh političnih organizacij, zastopniki zadrug, člani Poslovne zveze, ljudskega odbora, komiteja itd., na kateri smo se po uvodnih besedah predsednika Okrajne zveze v Celju Franca Lubeja in izvajanju zastopnika domače Poslovne zveze o konkretnem akcijskem programu, temeljito pogovorili o vseh nalogah, ki stojijo pred nami. Na konferenci je bilo 76 tovarišev, kar je vsekakor lepo število.

Glavni zaključki naše konference so se nanašali na poželjno delo vseh političnih organizacij na vasi, na večjo aktivnost kmetijskih zadrug in njihovih svetov pri tolačenju nalog za izboljšanje in povečanje kmetijske proizvodnje ter za razširitev kooperativnih odnosov. Prav posebna skrb pa bo veljala tistim kmetovalcem, ki so doslej te odnose gledali s določeno zadržanostjo. Zato bodo odbori Socialistične zveze sklicevali po vaseh in krajih sestanke, na katerih se bodo podrobno pogovarili o vseh nalogah, ki jih predvideva akcijski program.

Pri vsem tem bomo dali kmetijskim zadrugam in združnim svetom poseben poudarek, saj gre na koncu koncev za njihovo soodgovornost v tej akciji. Zato pričaku-

jemo, da bodo člani teh organov prvi, ki bodo sklenili proizvodne odnose z združnimi organizacijami. Mimo vsega tega smo se na tej konferenci zedinili, da naj bodo do 17. avgusta izredne seje združnih svetov, na katerih bodo razpravljali o načrtu za proizvodno sodelovanje in o vključitvi kmetovalcev v te odnose.

Posvetovanje pa je opozorilo tudi na to, da bodo morale kmetijske zadruge in združni sveti bolj kot kdajkoli prej iskati pri uresničevanju teh nalog podporo in pomoč ne samo pri vseh političnih organizacijah, temveč, da se bodo morali nasloniti tudi na vse državljane. Značilno je, da so to nujnost v razpravi podprli prav vsi zastopniki kmetijskih zadrug.

Po načrtu, ki ga je sprejela Poslovna zveza naj bi kooperativni proizvodni odnosi v letu 1959-60 zajeli 70 ha izbrane vrste pšenice, 200 hektarov krompirja, 10 hektarov ribeza, vse površine pod hmeljem, nadalje vzejo in pitanje 712.000 kg goveje živine in vzejo 1800 komadov mesnatih prašičev.

Pri uresničevanju tega načrta bo treba prelomiti z dosedanjim prakso razdrobljene proizvodnje v kmetijstvi in preiti na specializirano in s tem na blagovno proizvodnjo.

Istčasno z razpravo o kmetijskih problemih, pa se bo te dni vodila še agitacija za čim večjo udeležbo na proslavi na Ljubnem, v nedeljo, 16. t. m. In končno začele so se tudi priprave na festival kmečke mladine, ki bo v nedeljo, 30. t. m. v Retici ob Savinji. Pokroviteljstvo nad to prireditvijo mladim ljudem je prevzel naš občinski komitej Zveze komunistov, pobudo zanjo pa je dala Okrajna zadruga zveza. Računamo da se bo to zbralo okoli 4000 mladincev in mladink z vseh območij celjskega okraja.

M. B.

CITAJTE
CELJSKI TEDNIK

POGLED PO SVETU

Večkrat smo že pisali o gospodarski integraciji Zahoda, o kateri je dal globoko premišljeno izjavo podpredsednik E. Kardelj ne dolgo potem, ko se je spomnil desetletnice vzhodne integracije, ki ima naslov Svet za vzajemno ekonomsko pomoč. V ta Svet so vključene Albanija, Bolgarija, Madžarska, DR Nemčija, Poljska, Romunija, SZ in CSR, kot opazovalci pa so v njem LR Kitajska, LDR Koreja, DR Vietnam in LR Mongolija.

Značaj in program tega Sveta so avtorji lepo in jasno določili, češ da ni direktivni nadzorni organ, ampak organizacija suverennih držav, zasnovana na popolni enakopravnosti, spoštovanju nacionalnih interesov, vzajemni pomoči in neomešanju v notranje zadeve. Vsi sklepi se sprejemajo samo s soglasnostjo zainteresirane države. Vskladitev gospodarskih planov ni isto kot skupni gospodarski plan. Vsaka dežela samostojno dela in uresničuje načrte svojega gospodarstva. Sodelovanje je multilateralno, ne izključuje pa bilateralnega, kot se pravi, gospodarske pogodbe sveta se sklepajo z vsemi ali pa samo z eno ali več državami, ki so članice Sveta.

Glavni cilj je koordinacija gospodarskih načrtov, mednarodna delitev dela s svojimi oblikami dela, to je, s specializacijo in kooperacijo. Tako bi zrasla proizvodnja v vsem socialističnem »lagerju« in vsaki deželi posebej.

Vsekar pomemben načrt, treba pa je pogledati, kako se je obnesel Svet za vzajemno ekonomsko pomoč v praksi, kakšno je videti ekonomsko integriranje socialističnega tabora. Dokumentacije za to ni kaj prida, te komunikacije obstoje in nekateri podatki medsebojne trgovine, kmetijstva in industrije. Glavno vprašanje pri vsem tem pa je seveda to, če je ta gospodarska disciplina in ekskluzivnost najpopolnejši odgovor na težnjo sodobnega sveta, da bi se omogočil razvoj nerazvitih področij v enotnosti svetovnega gospodarstva.

CSR dobavlja opremo za električne centrale, kemične tovarne in cementarne, DR Nemčija izpaja opremo za izgradnjo električnih central, valjarne, kemične tovarne, za »ohko in prehranbeno industrijo; Poljska opremo za proizvodnjo žveplene kisline, cementa, sladkorja. Lansko leto so sklenili, naj vse te države naredijo 10—15 leten perspektivni načrt, da bi se tako ustvarila globlja specializacija in kooperacija med posameznimi gospodarstvi in bi se pravilneje razporedile proizvodne sile v socialističnem taboru. Tako Poljska razvija rudarsko industrijo, ker rabita CSR in Nemčija veliko premoga. CSR in DR Nemčija naj bi bili tudi dolgoročni kupec poljskega žvepla. Madžarska razvija industrijo aluminija, Romunija in SZ nafte in plina. Naftovod bodo nare-

dili do Madžarske, Vzhodne Nemčije, Poljske in CSR. Torej nekako takole: Poljska bo dežela strojigradnje, ladjedelništva, rudarstva in kemične industrije, Češka naj bi delala stroje za težko, energetsko in kemično industrijo; DR Nemčija pa za vse to in še za metalurgijo.

In kmetijstvo? Bolgarija, Romunija in deloma Madžarska bodo proizvajale zgodnjo povrtnino, zlasti krompir, Poljska in Češka pa kasno povrtnino, zelenjavo in krompir. SZ je poglaviti kupec in prodajalec kmetijskih proizvodov na Kitajskem, prodaja pa jih vsem državam v socialističnem taboru, zlasti na Češkem in v Nemčiji. Bolgarija in Romunija naj bi izvažali v SZ. Poljska in Madžarska naj pospešujeta živinorejo, ki naj jo goje predvsem individualni kmetovalci. Državna posestva naj goje predvsem žitarice; vprašanje živinske krme je v teh deželah pereče, zato je treba krmno bazo razširiti, toda tako, da bi enako količino žitaric pridelali na manjši površini z boljšo, intenzivnejšo agrikulturo.

Ekonomska integracija Vzhoda je torej v današnjem času neko dejstvo, ki seveda nima samo gospodarskega značaja, ampak se ob njem razpletajo najrazličnejša vprašanja, in to zelo aktualna: idejno-politična, meddržavna, blokavska, pravna, medpartijska in seveda tudi opranjska svetovnega gospodarstva. Proces integracije ima nedvomno svoje negativne in pozitivne strani, vse seveda pod parolo, ki jo je dal Hruščev XXI. kongresu KPSZ in ki jo ob vsaki priložnosti ponavlja: »Dohiteti in prehiteti Zahod, pred vsem ZDA«. Glavno vprašanje, ki zanima posebno nas, pa je, ali so bodo zaradi integracije spoštovali pogoji in možnosti v posamezni socialistični deželi. Ali da govorim z besedami E. Kardenja: »Mi nismo za nekaj »izolacionizem«. Toda na vse integracijske procese moramo gledati skozi prizmo današnjih družbenih in političnih protislovij. Oblika integracije, ki ta družbena protislovja še poglablja, nosi v sebi neizbežno elemente lastne deformacije. Mi sodimo, da je velika naloga evropskega delavskega gibanja na Zahodu in Vzhodu v tem, da se bori proti poglabljanju prepada, ki nastane z gospodarsko delitvijo Evrope na dva dela.«

To je naše stališče do SEV, do vzhodne gospodarske integracije.

T. O.

Veliko vznemirjenje v Franciji in po svetu je povzročila smrt vodje alžirskih sindikatov Aisata Idira

V zadnjem tednu po domovini

Petek, 7. avgusta

NASI VAGONI V TUJINI. Tovarna vagonov v Kraljevu je že doslej izvažala v Burmo. Turčijo in Sovjetsko zvezo, po novih pogodbah pa bo dobavljala vagoni še ZAR, Vzhodni Nemčiji in Madžarski.

Sobota, 8. avgusta

ZBRANA DELA PREDSEDNIKA TITA. V okviru proslav 40-letnice KPJ bo zagrebška založba »Narodni izdava« vse dosedanje govore in članke marsala Tita v dvanajstih knjigah.

Nedelja, 9. avgusta

NA MALI PLANINI je bilo zborovanje mladine iz Kamnika in Ljubljane. V posvetitev pete državne konference SKOJ 1959. leta so odkrili tudi spominsko ploščo.

EDVARD KARDELJ je obiskal Goronjski sejem. Z njim sta bila tudi predsednik Zveze ljudske skupščine Peter Stambolčič ter podokretar za zunanje zadeve Veljko Mičunović.

Ponedeljek, 10. avgusta

IZREDNA TURISTIČNA SEZONA. Po podatkih kaže, da je na valov tujih in domačih turistov v obmorske kraje izredno velik. Prav tako so skoraj povsem zasedeni ostali turistični kraji.

DOBER ZAKLJUČEK. Ta dan sta bila zaključena Mariborski teden in Goronjski sejem. Prvega si je ogledalo blizu 150.000 ljudi, drugega pa nad 60.000.

Torek, 11. avgusta

NACRT NOVE UREDBE o svetih potrošnikih bodo bržkone obravnavali že na enih prihodnjih sej Zveznega izvršnega sveta. Po tem osnutku naj bi sve te potrošnike ustanovili pri stanovanjskih skupnostih.

Sreda, 12. avgusta

FESTIVAL graditeljev avtomobilске ceste po vsej trasi skozi Srbijo in Makedonijo se bo začel te dni. Zaključna tekmovalna bodo 29. in 30. avgusta v Parčinu.

Planinski dom na Bohorju.

Proslava 15-letnice zborna kozjanskih aktivistov na Bohorju

V partizanskem Bohorju nad Senovim bodo imeli 23. avgusta pomembno proslavo — 15-letnico zborna kozjanskih aktivistov.

Pokroviteljstvo nad letošnjo proslavo je prevzel član Zveznega izvršnega sveta tovariš Sergej Kraigher.

Ker je veliko nekdanjih borcev, aktivistov, pripadnikov NOB, prihajalo na Bohor tudi s celjske strani, bo to slavlje pomembno tudi za celjski okraj.

Ob proslavi bodo odkrili spominsko ploščo, odprli nov, moderen urejen planinski dom pod najvišjim vrhom Bohorja — Javornikom (1023 m) in zaključili elektrifikacijo vasi pod Bohorjem.

Avtobusne zveze vežejo podnožje z vsemi bližnjimi kraji, dober dostop do vrha pa omogoča vsakomur, da se nanj povzpne v pol-druhi uri hoda. Na dan proslave bodo priredili bogat kulturni program, združen z udeležbo god-

benikov, pevcev itd. Slavnostni govor bo imel nekdanji sekretar Kozjanskega okrožja in voditelj zborna aktivistov tovariš Sergej Kraigher. Po proslavi bo ljudsko rajanje.

Nov planinski dom, ki bo istočasno odprt, so zgradili senovski planinci, ki so poštirvalno in ob podpori organizacij, podjetij in Planinske zveze Slovenije postavili na nekdanjem porušenem mestu sodobno planinsko postojanko. Dom, ki ga že pred otvoritvijo obiskujejo planinci iz vseh krajev, bo od 23. avgusta stalno oskrbovan. V njem je 75 prenočišč, pa tudi vse udobnosti za razvedrilo in odmor.

Vabimo nekdanje borce in aktiviste, ki so sodelovali v NOB po Bohorju, planince, mladino ter vse ostale prebivalce celjskega okraja, da 23. avgusta obiščejo Bohor in še enkrat v zdravem planinskem okolju obude spomine na ljudsko revolucijo.

OB 40-LETNICI KPJ ★ OB 40-LETNICI KPJ ★ OB 40-LETNICI KPJ ★ OB 40-LETNICI KPJ ★

Pred partizanskim srečanjem na Ljubnem

VLOGA ZGORNJE SAVINJSKE DOLINE V NOB

Zgornja Savinjska dolina ima na okupiranem ozemlju Spodnje Stajerske svojo posebno vlogo, ki je po važnosti ne moremo primerjati z nobeno drugo okupirano pokrajino. V teh letih je dala izreden doprinos narodnoosvobodilni borbi zaradi svoje geografske lege in predanih ljudi same pokrajine, ki je bila izredno primerna za način partizanskega bojevanja.

Geografska lega Zgornjo Savinjsko dolino povezuje z Moravsko in deloma Gorenjsko po eni strani, po drugi pa s Koroško, ker so ravno predeli od Solčave do Ljubnega bili tesno povezani že v stari Avstriji in nato v bivši Jugoslaviji s kraji preko meje.

Vsi ti pogoji so prišli do polnega izraza takoj po prvih korakih organiziranega gibanja v Osvobodilni fronti.

Razvojno pot narodnoosvobodilne borbe v Zgornji Savinjski dolini lahko delimo v tri glavne razvojne dobe, ki dajo vsaka zase dolino poseben pečat.

Prvo dobo lahko opredelimo od prihoda okupatorja do akcij Savinjskega bataljona (I. stajerskega bataljona), odnosno do prihoda II. grupe odredov. V tem času se je izvršila prva velika partizanska akcija v Zg. Savinjski dolini. Bataljon je dne 19. maja 1942 uničil nemško postojanko na Ljubnem.

Druga razvojna doba se prične s prihodom II. grupe odredov v zgodnji jeseni leta 1942. Prišla je iz Dolenjske na svoje novo področje. Simonov bataljon je prišel preko Kamniških planin v Logarsko dolino in je nato nadaljeval pot na Dobrovlje, ki je bilo v tej dobi še središče stajerskega partizanstva. V tem času se osnuje še prva brigada na Stajerskem, Sladrova brigada, katere sektor je v l. 1943 Moravska in Savinjska dolina. Ti dve partizanski enitici, pojačani še s stajerskimi borci, sta nudili političnim delavcem vso pomoč, ki sta jo podkrepili z večjimi akcijami v letu 1942 in 1943.

S prihodom XIV. udarne divizije na Stajersko se začneja tretja razvojna doba narodnoosvobodilne borbe na Stajerskem, ki ima svoj najvišji vzpon na osvobojenem ozemlju Zgornje Savinjske doline. Partizanske enitice izženo in uničijo okupatorske postojanke, utrdijo ljudsko oblast in ljudsko demokracijo.

V osrčju okupatorske Spodnje Stajerske je nastalo osvobodeno ozemlje, ki je bilo porazno dejstvo za fašistične mogotce Tretjega rajha in za ves okupatorski režim na okupiranem ozemlju.

Vse operacije partizanskih sil je vodil štab IV. operativne cone, najvišja partizanska vojaška komanda

na okupiranem Stajerskem, Koroškem in Prekmurju, ki je imel svoj sedež na terenih Zgornje Savinjske doline.

Aprila 1941 so vdrle Hitlerjeve horde v Jugoslavijo. V Zgornji Savinjski dolini so se pojavile 12. aprila. Takoj so prevzeli po vsej dolini vso civilno oblast. Z njimi je prišla tudi žandarmerija, policija in gestapo. Savinjskani so bili na vsem bistošem Stajerskem najmanj okuženi po fašizmu. Le redki posamezniki-priseljenci so se navduševali za Hitlerjem. Na terenih Zgornje Savinjske doline že pred vojno ni uspevala nemška organizacija kulturna. Okupacija so Savinjskani sprejeli mirno, toda odklonilo. Ob pričetku aretacij naših najvidnejših družin je završalo tudi med njimi. Prišel se je odpor proti okupatorju. Kakor povsod po Stajerskem, so po nalogu Partije tudi po dolini od Smartnega ob Paki do Gornjega grada bili dne 7. julija 1941 poškodovani prometni znaki, razbite nemške krajevne table in brzojavni drogovi. Kmalu nato so dobila vsa večja gospodarska in kulturna središča okupatorjeve postojanke. Obojen odpor, ki ga je organizirala Partija po Spodnji Savinjski dolini, je imel že svoje organizirane enote v Celjski in Savinjski četi, tega pa v Zgornji Savinjski dolini v tem času še ni bilo. Razlogi so na dlan. Zgornja Savinjska dolina je bila brez industrije in zato tudi brez pravih proletarcev. Potrebno je bilo nekaj mesecev napornega dela političnih aktivistov, da so ti tereni zaživeli.

Proti politični organizatorji na terenih so bili znani španski borec Božo Mravljič iz Solčave, Jože Letonja-Kmet iz Smartna ob Paki in drugi. Prvi komandir Savinjske čete, kasneje sekretar KPS za Zg. Savinjsko dolino in Albin Vipotnik-Strgar iz Zabukovce.

Prve odbore OF zasledimo v Zgornji Savinjski dolini v poznem poletju 1941 in to v Mozirju, Nazarjih, Smihelu nad Mozirjem, Ljubnem in Gornjem gradu. Najaktivnejši v Mozirju so bili Miklavčević, Mirko Kampjuh in Mirka Gorčarjeva. V Nazarjih pa strojni tehnik Viktor Krč, ki je osvobodilno gibanje organiziral po Zg. Savinjski dolini do Solčave. Na Ljubnem so bili zelo agilen Minko Stermeckl, bratje Bruneti in Batejnovi. V Smihelu nad Mozirjem pa kmet Gorčnik-vulgo Jesenik.

Močan zagon osvobodilnemu gibanju je dala zmogovita partizanska borba I. stajerskega bataljona 26. oktobra 1941 na Creti.

Po prvih izdajah aktivistov konec leta 1941 in v začetku leta 1942 je organizacija OF nekaj časa zastala. Spomladi pa so se pojavile že nove skupine v Nazarjih, Letušu in drugo. V juniju 1942 je bil prvi množičen odhod naših ljudi iz partizane.

Julija in avgusta 1942 je tudi Savinjskane izredno prizadelo streljanje talcev v celjskem Starem piskru, kjer so pod okupatorskimi strelji padli najboljši in najprednejši organizatorji OF v Zgornji Savinjski dolini.

S prihodom II. grupe odredov konec avgusta 1942, leta se okrepijo ofenzivne akcije stajerskih partizanov. Prve stike z našimi ljudmi dobio borci II. grupe odredov v Logarski dolini in Solčavi. Iz Zgornje Savinjske doline je odšel Simonov bataljon na Dobrovlje, Kranjčev pa je prišel na Stajersko preko Karavank. Na Beli peči pri Raduhi je sestel s Savinjskim bataljonom.

Celjska trgovina v številkah

(Nadaljevanje in konec)

Celotni dohodek špicerijskih, oziroma mešanih trgovin se je lani gibal v mejah od 7,68 do 14,23% od prodajne cene. V čistih špicerijskih trgovinah je bil najnižji 9,28, najvišji pa 11,51%. V okraju sta samo dve železninarski podjetji na drobno, od teh je prvo doseglo 11,03% drugo pa 11,80% celotnega dohodka. V tehnični stroki se je gibal od 7,97 do 8,25%. Blagovnici sta dosegli celotni dohodek od 10,53 do 12,09%, manufakturne trgovine pa od 10,13 do 10,64%.

V trgovini na debelo je znašal lani celotni dohodek od 4,08 do 5,2% od prodajne cene.

POSLOVNI STROSKI

prikazani v odstotku od prometa so relativni pokazatelji. Navzlic temu pa dajejo vsaj približno sliko pravičnega gospodarjenja. Ti stroški so znašali pri detaljistični trgovini z zelenjavo od 2,58 do 15,5%. Če izvajamo zelenjavne trgovine pa je bil najvišji odstotek poslovnih stroškov 9,38%. Pri grosistih so znašali od 2,39 do 3,57 odstotkov.

KALO, LOM IN KVAR

so zlasti v špicerijskih trgovinah eno od najvažnejših vprašanj pri obravnavanju poslovnih stroškov. Pri vsem tem je treba upoštevati naravo in lokacijo skladišč, dobro obračunavanje posameznega blaga in asortiment. Razen tega je zelo važna še subjektivna komponenta.

Zveze norme izgub pri blagu v trgovskem prometu so bile ukinjene. Zato velja zdaj načelo, da si posamezni kolektivi na posebnem zasedanju delavskega sveta že na začetku leta sami postavijo norme izgub pri blagu, ki se jih morajo nato preko vsakega leta držati. Tu so seveda možna razna odstopanja. Sicer pa lahko postavimo tudi vprašanje, ali so ta problem vedno in povsod obravnavali z največjo resnostjo? V praksi se je že zgodilo, da kolektivi niso bili kdo ve kaj zainteresirani pri sprejemanju norm izgub pri blagu z izgovorom, da jih vsi ne smejo poznati. Kajti, seznanjanje z odstotki kala, bi lahko pomenilo zameetek raznih malverzacij, čeprav je znano, da se noben kalo ne sme enostavno odpisati, ne da bi delavski svet raziskal vzroke in njegovo upravičenost, upoštevajoč pri tem vse objektivne in subjektivne činitele, ne glede na fiksne, vnaprej določene odstotke. To torej pomeni, da lahko kalo bremenijo vsaj tudi odgovorno osebo, čeprav je v mejah postavljenih norm.

Vprašanje zase so tudi

PAPIRNE VREČICE,

kajti papir je dražji, kot večina artiklov. Zato lahko trgovine, kljub tehtanju bruto za neto, zaradi papirja izgubijo znatne vsote. Zato bi kazalo ta problem razčistiti vsaj v mejah našega okraja in vsaj približno izračunati, kolik odstotek papirnatih vrečic naj bremenijo materialne stroške in kolikšne odstotke naj se zaradi tehtanja bruto za neto smatra za zaloge blaga. Vendar

tega dela ne bi mogli opraviti v nekaj tednih, temveč bi ga morali spremljati daljše obdobje.

Iz prakse je znano, da je kalo do treh promil od prometa še nekam sprejemljiv, čeprav večina trgovin niti tega ne dosega. Vsekakor pa bi morali posvetiti posebno pozornost tistim trgovinam, ki prikazujejo kalo, večjeje od treh promil. V teh trgovinah bi namreč morali proučiti pogoje skladiščenja, dobo obračuna posameznih vrst blaga in končno tudi vse subjektivne činitele, ki lahko vplivajo na večji ali manjši znesek kala, loma itd.

Promili kala se v okrajnem merilu gibajo od 0,02 do 11,7.

TRANSPORT, POTNI STROSKI, REKLAMA

Transportne usluge v glavnem niso odvisne od podjetja. Zato jih ne obravnavajo posebej. Prav tako je z najemnino. Kolektiv, oziroma vodstvo podjetja pa ima vendarle vpliv na potne in reklamne stroške. Vendar tudi pri potnih stroških, kakor pri vsem razčlenjevanju, ne moremo biti absolutno objektivni sodniki; za objektivno presojo bi bila potrebna popolnoma enaka lokacija, ista vrsta blaga, enak promet na

zaposleno osebo in zato tudi enako število zaposlenih.

Potni stroški znašajo od 0,02 do 6,18 promila. Morda ni neutemeljena ugotovitev, da potujejo največ tam, kjer so najboljše prometne zveze do večjih središč. Primerjava med posameznimi trgovinami v okraju v istem kraju kaže kaj čudno sliko, saj imajo zelo različne zneske potnih stroškov, čeprav se oskrbujejo iz istih virov.

Reklamni stroški so v naših pogojih zelo problematični, saj tržišče navsezadnje ni tako zasičeno z blagom, da bi obstajale resne težave pri plasmanu brez reklame, ali vsaj velike reklame. Bolj kot morda pri drugih elementih strukture celotnega dohodka, je pri presojanju reklamnih stroškov potrebna precejšnja previdnost. Podjetja namreč z reklamami vzdržujejo tudi društva in nadalje pri malem prometu pomeni deset tisoč marsikdaj več, kot pri velikem sto tisoč dinarjev.

ZAKLJUČEK

Kljub nekaterim kritičnim pripombam, iznesenim v tem sestavku, je treba pripomniti, da je celjska trgovina poslovala v lanskem letu solidno.

L. C.

Kako bo ekonomska najemnina vplivala na življenjski standard

Ekonomska najemnina se uvaža, da bi se uredili odnosi pri gospodarjenju s stanovanji. Predvsem bodo s tem novim ukrepom zagotovljena stalna sredstva za vzdrževanje in upravljanje stanovanj in ustvarjena amortizacijska sredstva, s katerimi se bo stanovanjski fond redno obnavljal. In kar je zelo važno — mnogo racionalneje se bodo koristila družbeno in širše mobilizirala sredstva za stanovanjsko izgradnjo. Tako bo ekonomska najemnina najbolj učinkovito vplivala na racionalno in ekonomično gradnjo stanovanj.

Gradnjo stanovanj, ki ustreza ekonomski moči naših družin, seveda z osnovnimi zahtevami higien-ske tehničnih norm, lahko stimulira samo ekonomsko usmerjeno popravilovanje. Zato je ekonomska najemnina nujen instrument za uspešnejše reševanje finansiranja stanovanjske izgradnje. Ekonomska najemnina se, kar je treba poudariti, uvaža v ugodnem trenutku, v času uspešnega gospodarskega razvoja, stabilizacije tržišča in procesa, v katerem postopoma raste življenjski standard delavcev in uslužbencev. Gledano s tega stališča je leto 1960 zelo ugodno za uvajanje ekonomske najemnine.

Razumljivo je, da naše ljudi najbolj zanima, kako bo ta ukrep vplival na njihove družinske proračune. Pri tem je treba poudariti, da se bo ekonomska najemnina uvedla vzporedno s sorazmernim povečanjem plač. Plače se bodo povečale vsem zaposlenim osebam v socialističnem sektorju, upokojencem in invalidom, ne glede na to, ali so lastniki ali najemniki stanovanj. Povečanje pokojnin invalidom in upokojencem bo vsekakor večje kot

povečanje plač delavcem in uslužbencem, ker imajo prvi manjše dohodke; ekonomska najemnina pa pri tem ne dela razlike.

V grobem bo višina nadomestila delavcem in uslužbencem, kakor tudi upokojencem, vsklajena z razliko med ekonomsko in sedanjo najemnino. Razumljivo pri tem je, da bo višina nadomestila prav tako odvisna od višine osebnih dohodkov posameznika. Tako bo n. pr. visokokvalificirani delavec dobil večje povečanje od nekvalificiranega.

Po navedenih načelih moremo trditi, da uvajanje ekonomske najemnine ne bo povzročilo padanja življenjskega standarda. Nasprotno — v družinah z več zaposlenimi bo višina skupnega nadomestila večja od povečanega izdatka za najemnino. V kolikor imajo zaposleni višje kvalifikacije in pomembnejši položaj v proizvodnji in zaradi tega tudi večje mesečne dohodke, bo povečanje plač večje, istočasno pa ustvarila, da bo takšna družina razpolagala z večjim, oziroma, kvalitetnejšim stanovanjem, ki bo ustrezal njeni ekonomski moči. In obratno, če govorimo o družini, katere zaposleni imajo nižje kvalifikacije, a stanujejo v stanovanju prve ali druge kategorije, višina nadomestila ne bo dovolj visoka, da bi krila povečanje najemnine. V takih primerih bo zamenjava stanovanja rešitev, ki bo omogočila, da bo vsak imel stanovanje, ki bo ustrezalo njegovim ekonomskim sposobnostim. Sicer pa je dejstvo, da stanuje večina delavskih in uslužbenških družin v skromnejših stanovanjih, zato niti najemnina, pa čeprav ekonomska, ne bo visoka. Povečanje plač oseb, ki stanujejo v teh stanovanjih, bo gotovo krilo razliko v najemnini po uvedbi najavljenih ukrepov.

LETA 1966 preko 20 milijonov prebivalcev

Po statističnih podatkih ima letos Jugoslavija okoli 18,5 milijonov prebivalcev, medtem ko jih je bilo leta 1947 15,7 milijonov. To pomeni, da se je v zadnjih 12 letih povečalo število prebivalcev skoraj za 3 milijone. Po prognozi gibanja prebivalcev v zadnjih letih je računati, da bo Jugoslavija leta 1966 imela 20,032.000, 1970. leta pa 20,860.000 prebivalcev.

V poslednjih dvanajstih letih je bilo rojenih največ otrok leta 1952 — 499.280. To je bilo rekordno leto. saj po statističnih podatkih še ni bilo od leta 1921 rojenih toliko otrok. Leta 1954 je bilo rojenih 494.000 otrok, lani pa 433.000. Torej so rojstva v opadanju.

Tudi umrljivost stalno pada, predvsem pa umrljivost dojenčkov. Samo v zadnjih štirih letih je umrljivost padla od 199.900 v 1955. le-

tu na 167.000 v 1958. letu. Umrljivost dojenčkov pa je v istem razdobju padla od 53.000 na 37.000. Če te podatke primerjamo s predvojnimi podatki, se pokaže zelo zanimiva slika. Čeprav je število prebivalcev 1930. leta znašalo okoli 13,7 milijonov, kar pomeni za 4,5 milijonov manj kot lani, je znašalo število umrlih 261.000 ali 94.000 več kot lani. Dojenčkov pa je umrlo 1930. leta 75.000 ali 38.000 več kot lani.

Po številu sklenjenih zakonov je bilo po vojni rekordno 1947. leto. V tem letu je bilo sklenjenih 205.800 zakonskih zvez, lani pa komaj 170 tisoč. Število ločitev pa kaže v poslednjih letih tendenco naraščanja. Leta 1953 je bilo razvezanih okoli 16.000 zakonov, lani pa 21.400.

Lani je bilo zaposlenih 2.570.000 ljudi, od tega v družbenem sektorju 2.406.000, kar je za približno 630.000 več kot 1953. leta. To pomeni, da se je v zadnjih petih letih v družbenem sektorju vsako leto zaposlovalo povprečno okoli 125.000 novih delavcev in uslužbencev.

V raznih gospodarskih dejavnostih je bilo lani zaposlenih 2,2 milijona ljudi, v negospodarski pa okoli 376.000. Največ ljudi je zaposlenih v industriji in rudarstvu (941.000), nato v gradbeništvu (219.000), sledijo trgovina in gostinstvo, promet, obrt in druge panoge.

V poslednjih petih letih je zelo naraslo število zaposlenih žena — od 411.000 v 1953. letu na 636.000 lani. Največ žena — okoli 256.000 dela v industriji in nato v negospodarskih dejavnostih — okoli 170 tisoč. Zanimivo je, da v trgovini in gostinstvu dela relativno majhno število žena — 72.000 ali nekaj več kot ena tretjina vseh zaposlenih v tej gospodarski panogi.

Prav tako zanimivo je pogledati strukturo zaposlenih v odnosu na strokovno izobrazbo. Od 2.406.000 zaposlenih — je delavcev 1.641.000, uslužbencev pa 765.000. Visokokvalificirani delavci je bilo lani — 141.000, kvalificiranih 614.000, priučenih 409.000, nekvalificiranih pa 477.000. Uslužbencev z visoko in višjo izobrazbo je bilo 131.000, s srednješolsko izobrazbo 304.000, z nižjo izobrazbo 246.000, pomožnih uslužbencev pa 85.000. V gospodarskih organizacijah je največje število nekvalificiranih delavcev — 403.000, priučenih 383.000, kvalificiranih 587.000 in visoko kvalificiranih 134.000.

Iz teh podatkov je razvidno, da je kvalifikacijska struktura zlasti v gospodarskih organizacijah še vedno nezadovoljiva. Zato bodo morali organi delavskega upravljanja posvetiti strokovni izobrazbi delavcev največjo skrb.

S. S.

Lahkomiselnost se maščuje

Bilo je pred dnevi v pisarni Okrajnega sindikalnega sveta v Celju. Mlado dekle je tožilo, da bi se rado zaposlilo, nikjer pa da nočejo uslišati njenih želja.

Prisluhnit sem tožbam dekleta in iz pogovora povzel njeno žalostno zgodbo, katere refren je lahkomišelnost, ki kaj rada onesreči mlade ljudi.

Emilija G. je bila zaposlena v nekem celjskem podjetju. Bila je nekvalificirana delavka, vendar je zaslužila dovolj za človeku dostojno življenje. In kar je glavno, imela je sigurne kruh.

Pridno je delala v tovarni. Bila je zadovoljna in srečna.

Prišel je maj. Za prvomaj-ske praznike se je odpravila k fantu v Sevnico. Nazaj grede je v vlak zaspala. Namesto v Celju, se je prebudila v Ljubljani.

To je bilo za njo usodno. Iz lahkomišelnosti si je privoščila desettednevni »dopust« in taval po Ljubljani. Zašla je v slabo družino in hodila po sumljivih poteh.

V podjetju so jo odpustili. Zapustil jo je tudi fant.

Sedaj je že pet mesecev noseča. Usmilila se je je neka družina, pri kateri pomaga gospodinjiti. Toda to je le začasno. Kaj bo pozneje, ko bo še zavekal otrok na svet, za katerega najbrž niti ne ve, kdo mu je oče?

Dekle vse objkano in potro tava po mestu, hodi prosit za službo v podjetja in na posredovalnico za delo. Tako se je znašlo tudi na Okrajnem sindikalnem svetu.

V takšnem stanju jo nihče ne sprejme. Vsa pota so zaenkrat zama. Vendar jo bo morala družba kot bodočo mater zaščititi, njo in otroka. Trenutno je brez dohodkov, ima le pravico do zdravstvenega zavarovanja. Sočutnim ljudem pa se mora zahvaliti, da ni na cesti.

Vendar upa, da bo nekoč bolje. Prav gotovo bo, če se bo spametovala in začela novo, dostojnejše življenje.

Lahkomiselnost se ji je bridko maščevala. Zaradi nje pa je prizadeta tudi družba.

-ma-

„Mignona“, še ni ...

Nove mlečne ali brezalkoholne restavracije v Celju, ki bo nosila prikupno ime »Mignona« noče in noče biti. Sprva smo pisali, da bo njena otvoritev v maju, pozneje smo ta dogodek prestavili v drugo polovico julija. Zdaj pa je tu že avgust, toda »Mignona« še ni odprl svojih vrat.

Zakaj? To vprašanje smo zastavili tudi direktorju gostinskega podjetja »Na-na« tov. Mirku Meštrovu, ki nam je med drugim zaupal, da se je vse skupaj zataknilo pri prostori, v katerih se vedno dela knjigovoznica in ki so namenjeni slaščičarski delavnici, oziroma da se je zataknilo pri izpraznitvi nekega stanovanja, v katerega bi se morali že zdavnaj preseliti knjigovozki. Kot vse kaže, bo ta problem zdaj vendarle rešen. Upajmo, da bo v resnici takole!

Ko bo preselitev izvedena, bo treba počakati še en mesec na ureditev nove slaščičarske delavnice. Spričo tega lahko pričakujemo otvoritev brezalkoholne restavracije na Titovem trgu v Celju v sredini ali drugi polovici septembra.

Naša radovednost pa je segla še po ureditvi in opre-mi novih prostorov.

»Mignona« bo okusno urejen in opremljen s hladilnimi napravami, najrazličnejšimi stroji, mešalci in drugimi pripomočki. Njegova posebnost bo tudi »glasbena omara« — avtomat, v katerega bo treba vreči dvajsetdinarski kovanec, da bo zavrtel mikro gramofonsko ploščo in posredoval zaželeno skladbo, eno izmed sto možnih ...

-an

CREPPE NYLON
DOKOLENKE
MOSKOE

POLO

TOVARNA NOGAVIC IN DROBNE KONFEKCIJE Polzela

Dobro so gospodarili

Delavski svet usnjarskega kombinata Konus v Slovenskih Konjicah je pred dnevi razpravljal o polletnem obračunu. V prvem polletju so delavci tega podjetja ostvarili preko milijardo in osem sto milijonov dinarjev dohodkov, kar je za 15 odstotkov več, kot v istem razdobju lani, medtem ko so poslovni stroški v primerjavi s lanskim prvim polletjem le za 6 odstotkov večji. Tu-

di obrat v Rečici je v tem času začel uspešno delati.

Delavski svet je od skupnega čistega dohodka odobril približno dve tretjini za osebne dohodke, ostalo pa v rezervni sklad in na nerazporejena sredstva. Med drugim so na seji razpravljali še o gradnji 16-stanovanjskega bloka, katerega bodo v kratkem pričeli graditi. Nekaj stanovanj pa bodo pridobili tudi s preureditvijo nekdanje »Alfe«.

L. V.

Vedno večji porast prebivalcev — povečana skrb za najmlajše

OB 40-LETNICI KPJ ★ OB 40-LETNICI KPJ ★ OB 40-LETNICI KPJ ★ OB 40-LETNICI KPJ ★ OB 40-LETNICI KPJ ★

Del savinjskih partizanov se je priključil Kranjskemu bataljonu in odšel z njimi na Pohorje. Tam se je ustanovil legendarni Pohorski bataljon, ki se mu je pridružila še Ruška četa.

Stab II. grupe odredov so sestavljali komandant, kasnejši narodni heroj Franc Rozman-Stane Mlinar, namestnik komandanta, narodni heroj Peter Stante-Ivan Skalar in politkomisar, narodni heroj Dušan Kveder-Tomaž Poljanec. S Simonovim bataljonom je odšel na Dobrovolje tudi štab. Akcije so vodili na Dobrovoljah in Zg. Savinjski dolini. Del borcev pod vodstvom komandirja Mazovca-Risa je odšel na Kozjansko, kjer so kasneje ustanovili Kozjanski bataljon.

Največje borbe so bile: 2. septembra in 31. oktobra težke borbe na Dobrovolju, 5. novembra napad na avtomobilsko kolono pri Smartnem ob Dretni in 7. novembra borba na Korošici v bližini Sv. Jošta. Po tej borbi je odšel del borcev, predvsem Revirci in Gornjesavinjanci v Toplo na Koroško. Tja so prišli 16. novembra. Pomnožili so vrste Koroške čete, ki jo je takrat vodil Pavle Zaver-Matjaž, ki je bil tudi pokrajinski sekretar za Koroško. Iz te čete se je kasneje po dotoku partizanov iz Solčave in okolice Zelezne Kaplje ustanovil Koroški bataljon. V Koroški četi in kasneje v Koroškem bataljonu, ki je operiral onstran meje in na predelih Solčave, so bili močno zastopani Solčavani in Revirci.

Leta 1943 je narodnoosvobodilno gibanje v Zgornji Savinjski dolini doživelo nov razmah. Organizacije OF so močno oživele. Mladinske organizacije so ustanovljali povsod in so izredno dvignile moralo pri ljudeh. Ljudje so partizanom in akti-

vistom popolnoma zaupali in jim pomagali v boju proti okupatorju povsod, kjer koli so le mogli. Slandrovi brigadi, ki je bila v začetku leta 1943 ustanovljena, je Glavni štab določil operacijsko področje v Zgornji Savinjski dolini in na Moravskem. Jeseni je že Slandrova brigada zavzela v Zg. Savinjski dolini močne okupatorske postojanke Rečico, Radmirje, Smartno ob Dretni, Novo Stifto in vodila velike borbe na Mozirskih planinah.

Največji polet narodnoosvobodilnemu gibanju na okupiranem ozemlju Spodnje Stajerske, posebno še v Zg. Savinjski dolini je dala XIV. udarna divizija, ki se je prebila v januarja 1944 iz Dolenjske preko Hrvaške na Stajersko. Njen pohod februarja je potekal pretežno po ozemlju današnjega celjskega okraja. Na teh terenih je bila ves mesec najtežje borbe proti 20.000 mož močnemu nemškemu vojaškemu stroju.

Njena glavna naloga na Stajerskem je bila rušenje neprijateljskih postojank in komunikacij, mobilizacija naših ljudi v partizanske enote, da so se tako lahko odtegnili nemški mobilizaciji, in s tem slabitev VI. nemške ofenzive, ki je takrat divjala na jugu naše države. Njen legendarni pohod in junaški podvigi komandantov in borcev so navdušili vse stajersko prebivalstvo.

Po končani nemški ofenzivi je divizija, ki se je nahajala v prvih pomladanskih mesecih pretežno v Zgornji Savinjski dolini, pričela svojo zmagoslavno pot. Nemške postojanke so padle druga za drugo. V tesni povezavi z že obstoječimi enotami na Stajerskem, predvsem s Slandrovo brigado, je po operacijskih načrtih štaba IV. operativne

čelu s sekretarjem Francem Leskoškom-Luko.

Tudi nemška decembrska ofenziva leta 1944 ni mogla streti partizanskih sil na osvobojenem ozemlju.

Ob osvoboditvi so partizanske sile IV. operativne cone izoršile izredne podvige. Razorožile so Lohrovo balkansko armado, ki se je umikala preko našega ozemlja na Koroško, njega samega pa ujele. Zastavile so pot ustaškim enotam in se proe prebile na Koroško do Gosposvetskega polja.

Ljudje Zgornje Savinjske doline, posebno še oni iz hribovskih predelov, so vsa leta okupacije tesno sodelovali s partizanskimi enotami. Zato bo partizansko srečanje 16. avgusta na Ljubnem tudi zanje velik praznik.

Stane Terčak

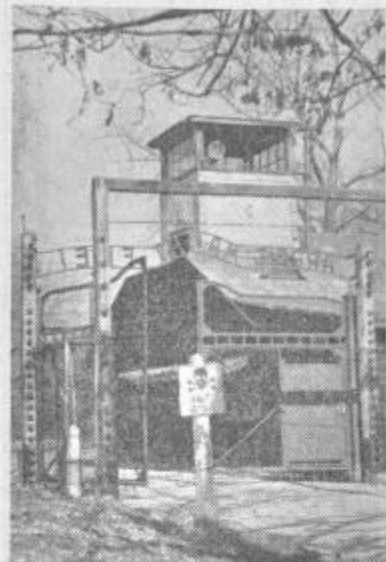
Nemci so se 30. julija 1944 po dvodnevni borbi za Ljubno predali.

LJUDSTVO NAS LJUBI IN SPOŠTUJE

VTISI S POTI PO POLJSKI

Nedavno se je vrnila s Poljske skupina slovenskih mladinskih aktivistov, ki so bili v tej deželi gost Zveze socialistične mladine Poljske. Delegacija, ki je zelo uspešno opravila svoje naloge, je vodil član predsedstva CK LMS tov. Marjan Rožič. Mladino celjskega okraja sta zastopala komandant Okrajnega štaba za MDB tov. Vili Es in predsednik Občinskega komiteja LMS Celje.

Program obiska, ki smo ga dobili nekaj dni pred odhodom, je kazal več ali manj na turistični značaj

Taborišče Auschwitz

14-dnevnega bivanja na Poljskem. Občutek, da bomo le kot izletniki potovali po deželi, ki slovi po svojih zgodovinskih znamenitostih in ljudskem patriotizmu, se je razbil, čim smo prišli v Katowice, našo prvo postojanko. Tu smo na informacijskem sestanku izrazili našemu vodcu željo, da nam omogoči čim več neposrednega stika s mladinskimi množicami, njenimi vodstvi, s preprostimi ljudmi, itd. Tako smo na lastno iniciativo postavili program na glavo in posrečilo se nam je, da smo dosegli, predvsem s pomočjo vovodskih komitejev, vse tisto, kar smo želeli in kar je bilo bistveno za naš obisk.

Povsod, kamor smo prišli, so nas, na naše veliko presenečenje, sprejemali pristrčno, z odprtimi simpatijami do naših narodov in tovarišev. Zanimivo je namreč to, da smo našli iskrene prijatelje tako pri ljudstvu, kakor tudi pri voditeljih, s katerimi smo imeli neuradne razgovore. Bilo je sicer nekaj izjem, toda v primeri s celoto tako malo, da ni vredno tega posebej omenjati.

Ce so nas na cesti prepoznali, smo bili takoj obkroženi z mladino in starejšimi ljudmi. Z njimi smo se pogosto zapletli v razgovore o našem življenju, o samostojni poti v socializem, o legendarnem voditelju Titu. Njihove besede so bile izraz spoštovanja do vsega, kar smo z

ogromnimi napori dosegli med in po vojni. Mlajši pa, ki so navadno vedeli le to, da imamo modrega predsednika, so nas prosili za avtograme in naslove, češ da obiščejo kasneje, ko dorastejo, našo lepo deželo.

Nepozabno mi bo ostalo srečanje z nekim starejšim Poljakom v Auschwitzu. Ko smo si ogledovali barake, ki danes z vso svojo originalno notranjostjo svare svet pred novimi vojnimi grozotami, smo naleteli na simpatičnega možaka, ki se je takoj pomešal med nas, čim nas je prepoznal. Kljub temu, da je govoril poljsko, smo razumeli smisel njegovih iskrenih besed: »Srečen sem, da sem končno le od blizu spoznal Titove državljane. Tudi mi cenimo svojega voditelja Gomulko, vemo pa tudi, da ima pri izvajanju svoje politike ogromne težave. Tudi vaš program ZKJ poznam in ga imam dobro shranjenega.« Na koncu pogovora se je poslovil od nas rekoč: »Sicer pa pustimo politiko, glavno je, da se ljudstvo med seboj ljubi in spoštuje!«

Med drugim so nam dovolili tudi ogled največjih objektov poljske industrije. Omenim naj le »Huto Lenin«, industrijski kombinat, ki je zgrajen na površini 1000 ha in daje letno več jekla kot ga je proizvedla v istem času vsa predvojna Poljska. Seveda so jedro te močnega tovarne postavili Rusi, toda o tem domačin danes ne govore radi. Ne ki inženir, ki nam je razkazoval posamezne obrate, je s ponosom večkrat ponovil: »Danes dela v proizvodnji 2700 inženirjev in tehnikov, in to večina naših ljudi.« Človek bi

dejal, da je to patriotizem v strokovnem smislu. Sploh so nam radi govorili z neposnim ponosom o tem, kar so sami napravili v razvoju gospodarstva, kulture in znanosti.

Iz vsega tega, kar smo videli v tovarnah, mestih in na deželi, smo dobili vtis, da je Poljska napravila po vojni dokaj velik korak na poti krepitve materialne osnove socializma. Tu še ne prihajajo v ospredje posledice blokadskega sistema. Zato pa pridejo le-te močnejše do izraza pri izgradnji socialističnih odnosov, ki precej zaostajajo. To spozna predvsem iz vsakodnevnega razgovora s preprostimi sloji ljudstva. Tu se občutno pokaže pomanjkanje socialistične vzgoje, svobodne iniciative in osnovnega zaupanja, kar lahko nudi le sistem neposredne socialistične demokracije. Ni treba posebne razlage, da poiskemo vzroke korenine, splošna ocena naj bo: duhovna stran socialistične izgradnje ima pri njih nedvomno sekundarni značaj.

Ko smo se na varšavski postaji poslovili od našega vodice, nam je dejal s solzami v očeh: »V tem kratkem času sem si pridobil 24 iskrenih prijateljev. Oprostite mi, če je bilo kaj narobe, toda v duši čutim tako, kot da hoče moje srce z vami v vašo prelepo domovino.«

Se dolgo potem, ko smo že drveli proti Češki, so mi udarjale v uho besede mladega absolventa prava. V domovino smo se vračali vedri in nasmejani — prepričani, da se je prijateljstvo med dvema patriotskima ljudstvom še bolj okrepilo in poglobilo. Zvone Dragan

PRVE PRIPRAVE NA SEZONO

Ceprav bodo vrata Delavskega odra celjske Svobode še nekaj časa zaprta, pa se ta amaterski kolektiv gledaliških igralcev že pripravlja na novo sezono. Tako so imeli pred dnevi kar dva sestanka. Na prvem so se zbrali najmlajši člani. Lepo jih je bilo gledati in poslušati, kako so se zanimali za načrt dela, za vloge in podobno. Odločili so se, da se bodo najprej predstavili z »Jankom in Metko«. Delo bo režiral Cveto Vernik. Pozneje so se sešli še starejši. Četudi obisk ni bil najboljši, pa se vendarle zdi, da so se le to lotili dela z večjo vnemo kot v preteklosti. Na prvo mesto repertoarnega načrta so sprejeli Mire Pucove sodobno komedijo v treh dejanjih »Zlati oktobe«. Tudi to delo bo režijsko pripravil Cveto Vernik.

Ce bodo vaje potekale tako, kot so se zmenili, potem bosta premieri obeh del v drugi polovici septembra.

Prvi del delovnega načrta, ki ga mislijo uresničiti še letos, bodo izpopolnili še z uprizoritvijo nekega dela, s katerim bodo počastili jubilejno leto Zveze komunistov Jugo-

slavije. Zato naj bi bila druga premiera Delavskega odra v Celju konec novembra. -an

DVE CVETKI IZ CELJSKIH LOGOV

Namesto uvoda: Naj ve, kdor danes se še z ilitizmom bavi, da se sto let prepozno je rodil...

V Prešernovi ulici v Celju so v trgovini Astra pripeli na izložbeno okno izvesek, ki kaže na dobre želodce aranžerjev in hkrati na slabo prebavo tistih nekaj poirošnikov, ki jim je še pri srcu čistost in smiselnost našega jezika. Stavek se glasi: VELIKO ZNIZENJE NEKATERIH MODELOV, kar pomeni prav toliko, kolikor če bi rekli: edinstvena godlja med vsemi godljami, ki jih je kdajkoli skuhal reklamati! Čemu je bilo treba najprej namesto slovenskega ZNIZANJA, ki ga imamo celo v Pravopisu, uporabiti izraz ZNIZENJE, ki ne pripada nobenemu jugoslovanskemu jeziku, torej tudi ne slovenskemu, potem pa temu ZNIZENJU dodati še VELIKO! Pa tudi, če bi avtor te parole že vedel za ZNIZANJE in bi zapisal: VELIKO ZNIZANJE, še s tem vprašanje, če je ZNIZANJE sploh lahko VELIKO, ne bi bilo rešeno. In končno je tudi res, da imajo trgovine opraviti s cenami, iz česar zaključujemo, da bi se stavek lahko glasil: za toliko in toliko odstotkov smo znižali cene nekaterih modelov ali podobno. Toda trgovinski logiki očitno ni šlo za to, da bi znižala cene, pa je zato znižala raje modele! Vsekakor zelo izvirna reklama!

V izložbenem oknu Tkanine-galanterije v Zidankovi ulici lahko beremo: ZALOGE VSE GALANTERIE. Reklama se nam zdi zelo drzna, kajti VSE ima tu samo en pomen — namreč VSE VESOLINE GALANTERIE! Sumimo namreč, da bi ta trgovina mogla skrivati v sebi zaloge VSE galanterije! (Koečjemu vse vrste galanterije.) dhr

TELEFONSKI POGOVOR V AVGUSTU

Telefon.
— Ali je tovariš direktor v pisarni?
— Ne, je na dopustu.
— Kdo ga nadomešča?
— Tehnični direktor.
— Prosim, vezite me z njim.
— Tudi njega ni, je na potovanju.
— Potem pa prosim sekretarja podjetja.
— Ne morem, je na konferenci v Ljubljani.
— Potem pa prosim nekoga od vodilnih tovarišev.
— Prav tako ne morem, so vsi na dopustu.
— Ja, kdo je pa potem doma...?
Odgovora ni bilo, v telefonu je nekaj zaskrtalo...

Filmsko poročilo

Se vedno kriza. Na evropskem filmskem tržišču in prav tako pri nas. Filmi, ki smo jih v zadnjem tednu gledali v Celju, so bili v glavnem takšni, kakršne smo videli že poprej, kakršne bomo videli še kasneje in kakršne bi bilo bolje, da jih sploh ne bi videli. Samo eden med njimi — toda ena lastovka se ne prinese pomladi. V ostalem pa takole:

MEHISKA SERENADA: mehiški film, mehiška zgodba, mehiške pesmi, zares vse mehiško, človek bi dejal, da so bili mehiški celo podnaslovi!

ABDULAH VELIKI: ameriški barvni film, eden izmed nešteti ameriških filmov, narejenih za oči — ki pa tu navsezadnje nimajo dosti videti.

SVETOVNI KONGRES ESPERANTISTOV: Esperantisti slavijo letos pomembno obletnico: stoletnico ustanovitve mednarodnega jezika, dr. L. L. Zamenhofa. Počastili so jo na XLIV. svetovnem kongresu v Varšavi (Univerzala Kongreso de Esperanto) od 1. do 8. avgusta. Tega kongresa se je udeležilo tudi devet esperantistov iz našega okraja. Slišali so vrsto referatov, gledali nastope raznih folklornih skupin in poslušali nastope pevskih zborov. Med drugimi so na kongresu izvolili tudi novo vodstvo mednarodne organizacije esperantistov.

LEPI, TODA SIROMASNI: italijanski film, ob katerem bi se človek lahko razvedril, če bi bil boljši. Vsebinsko plat v celoti potrjuje drugi del naslova.

NEZNANEC V DEZNEM PLASCU: francoski film, ki bi se lahko glasil tudi ZNANEC v deznem plasu, saj je Fernandez naš dober stari, toda redki znanec, ob katerem skorajda ni mogoče zamisliti slabega filma. Sedem mrtvih in obilica smeha — v tem je zapopadeno vse.

Z naše knjižne police

Z izdajo obsežne knjige »Vsebine slovenskih literarnih del« (čez 400 strani) sta založba in avtor Stanko Jančič dopolnila pred leti izdano »Zgodovino slovenske književnosti«. V časovnem zaporedju od Linhart do Ivana Potrča (1789–1941) so podani vsebinski posnetki pripovednega in dramskega dela naših pisateljev ter dve epiki deli (Prešernov »Krst« in M. Valjavca »Zora in Sonca«). Knjiga ni namenjena le šoli kot pomočnik ali berglje za vsebino določenih povesti ali romanov, marveč za sledenje cilju, ki je za vzgojo bralcev tudi koristen, da kot vodič s povzetki in opombami osnovi, ideji, obliki, kratkimi literarnimi podatki spodbudi bralca, da bo delo prebral, ga s povzetkom utirjal in vzljubil. Kot taka je knjiga dober svetovalce in tehnični pomočnik, kakor ga poznajo tudi druge literature.

Tone Skok: Hobotnica (skica)

E. A. POE: UMOR v ulici MORGUE

»Kar se tiče teh umorov, bo najbolje, da sama podvzamete majhno preiskavo, preden si sploh ustvarite kakršnokoli mnenje v zvezi z njima. Poizvedovanje nama bo nudilo razvedrilo« (ta izraz se mi je zdel nekoliko nepravilno uporabljen, pa nisem rekel ničesar), »in poleg tega mi je Lebon nekoč napravil uslugo, za katero sem mu še danes hvalečen. Sliha bova in si na lastne oči ogledala prostoro. Poznam policijskega prefekta G... tako, da mi ne bo težko dobiti potrebnega dovoljenja.«

Dobila sva dovoljenje in pri priči odšla v ulico Morgue. To je eden tistih žalostnih prehodov med ulicama Richelieu in St. Roch. Ker je bila ta četrt zelo oddaljena od najnovejših stanovanj, sva prišla tja šele v poznem popoldnevu. Hiša sva kaj hitro našli; še vedno je bilo tam mnogo ljudi, ki so stali na nasprotni strani ulice in strmeli z brezsmiselno radovednostjo v zaprte naokne. Bila je običajna pariška hiša z vezo, v kateri je bila na eni strani steklena vratarica z dviznim okencem in napisom: Loge d'un concierge. Ne da bi vstopila, sva odšla po ulici naprej, zavila v neko ozko ulico, potem se enkrat zavila in obšla poslopje z zadnje strani — Dupin pa je medtem pregledal celotno sosesčino in hišo samo s točnostjo, za katero nisem mogel najti nobenega vzroka. Po najini prejšnji poti sva se vrnila pred hišo pročelje in pozvonila; ko sva pokazala najini poveljniku, so nam ju dežurni agenti spustili v stavbo. Odšla sva po stopnicah v sobo, kjer so našli truplo gospodične L'Esplanaye in kjer sta oba pokojnici še vedno ležali. Nered v sobi so — to je navada — pustili takšen kot je bil. Opazil nisem ničesar, kar ne bi bilo že objavljeno v »Gazette des Tribunaux«. Dupin je vse natančno preiskal, izvel ni niti trpel obeh žrtv. Nato sva obšla

še druge sobe in dvorišče; ves čas naju je spremljal orožnik. S pregledovanjem se zamudila do mraka, ko sva odšla. Med potjo domov je moj tovariš stopil za trenutek v uradništvo enega izmed dnevnikov.

Povedal sem že, da je imel moj prijatelj najraznovrstnejše muhe in da sem se jim vdal. Cisto zaradi te svoje samovoljnosti se je izogibal vse do naslednjega poldneva vsakega pogovora, ki bi bil v zvezi z umorom. Tedaj pa me je nenadoma vprašal, če sem opazil na prizorišču umora kaj posebnega. Besedo sponosnega je poudaril tako nenavadno, da sem se zgrozil, ne da bi bil vedel zakaj.

»Ne, ničesar posebnega, sem dejal, vsaj ničesar več kot sva videla priobčenega v časopisih.«

»Bojim se,« je odgovoril, »da se Gazette ni živela v neobičajno grozovitost dogodkov. Toda pustimo vnevar nepomembna mnenja tiskal Mislina, da se jim zdi, da se raziskovalci prav zaradi razloga, zaradi katerega bi bilo treba imeti za lahko rešljivo.«

Mislil na preizprani pomen, ki so ga dali njenim videzom. Policija je zmedena zaradi navideznega pomanjkanja motiva — ne pri samem zločinu, ampak pri ogabnosti zločina. Meseh ji tudi to, da je navidezno nemogoče spraviti glasova, ki sta se pripravila, v sklad z dejstvi, da niso našli zgoraj nikogar, razen umrle gospodične L'Esplanaye in da ni bilo nobene možnosti za beg, ki je ne bi zapazila po stopnicah hitrega skupina. Divji nered v sobi, truplo stlačeno z glavo navzdol v dimnik, strahovito zmrcvarjeno telo stare gospe, vsa ta zapazanja so nam skupno z onimi, ki sem jih pravkar omenil in z drugimi, ki mi jih ni treba omeniti, ohromila vsa zadevo s tem, da so speljala napihajočo bistrosnost državnih agentov na po-

polnoma napačno sled. Podlegli so grobi, toda splošni napaki, da so zamislili nenavadno s skrivnostnim. Toda če si razsodimo v svojem iskanju resnice sploh poiskati izhod, si ga poiskati prav v teh odklonih iz območja običajnosti. V preiskavah, kot je ta, ki jo pravkar opravljava midva, ni potrebno toliko izpraševati: kaj se je zgodilo?, kakor: kaj se je zgodilo takega, kar se ni še nikoli prej zgodilo? V resnici je enostavno, s katero bom prišel ali sem prišel do rešitve te skrivnosti v prejem sorazmerju z njeno navidezno neresljivostjo v očeh policije.

Z nemo osuplostjo sem strmel v govorika.

»Prav sedaj pričakujem,« je nadaljeval, s pogledom uprtim v vrata najine sobe, »prav sedaj pričakujem osebo, ki mora biti do neke mere zapletena v ta pokol, čeprav mogoče ni sama morilec. Pri grsem dela zločina je verjetno popolnoma nedolžna. Upam, da se v predpostavbi ne motim, zakaj prav na njej počivajo vsi moji upi na rešitev celotne uganke. Pričakujem, da bo moč vsak trenutek tukaj, v tej sobi. Seveda — mogoče ne bo prišel, vendar pa obstaja možnost, da bo. Če bo prišel, ga bo treba zadržati. Tu sta pištoli in oba veva, kako ju je treba uporabiti, če okolnosti to zahtevajo.«

Vzel sem pištoli — komaj, da sem vedel, kaj delam, komaj, da sem verjel temu, kar slišim — Dupin pa je nadaljeval, kot da bi se pogovarjal s samim seboj. Govoril sem vam že o njegovem edinem obnašanju v takšnih trenutkih. Njegov govor je veljal meni, toda njegove glas, ki nikakor ni bil močan — je imel poudarek, kakršnega uporabljamo običajno takrat, ko govorimo z nekom, ki je zelo oddaljen. Njegove brezizrazne oči so strmele v steno.

»Priča je potrdila, da pripravajoča se glasova, ki ju je skupina na stopnicah slišala,« je dejal, »nista bila glasova obeh žensk. To nas rešuje vseh dvomov pri vprašanju, ali je mogoče stara gospa najprej ubila svojo hčer in potem izvršila samomor. O tej možnosti govorim predvsem le zaradi metodike, kajti gospa L'Esplanaye je bila odlično preslabotna, da bi stlačila hčerino truplo v dimnik, kjer so ga našli, poleg tega pa stvari, »prej surov, kot reček«. Dve drugi sta ga opisali kot hitrega in neena-

kem storila neka tretja skupina in tej sta pripadala oba glasova, ki sta se pripravila. Dovolil mi, da se omejim — ne na celotno pričanje v zvezi z glasovoma — ampak le na to, kar je v tem pričanju nenavadnega. Ali si ti opazil karkoli nenavadnega?

Omenil sem, da vse priče soglašajo v tem, da je bil osorni glas Francoza, da je pa precej nesoglasja v zvezi z rečim, ali kot ga je imenoval samo eden, surovim glasom.

»To je pričanje samo,« je dejal Dupin, »ni pa to nenavadnost pričanja. Opazil nisi ničesar značilnega. In vendar je bilo mogoče nekaj opaziti. Priče so se, kot si omenil, strinjale o osornem glasju: ta so bile složne. Kar se tiče rekega glasu, pa ni neobičajnost v tem, da niso soglasne, ampak v tem, da so poskušali Italijan, Anglež, Španec, Nizozemec in Francoz opisati na ta način, da ga je vsak izmed njih pripisoval tuju. Vsek je bil prepričan, da ni bil glas njegovega rojaka. Ničesar ga ni primerjal z govorico svojega naroda, ampak nasprotno. Francoz ga je imel za glas Španca in bi mogel razločiti nekaj besed, če bi znal špansko. Nizozemec ga je imel za glas Francoza; našla pa sva objavljeno, da je ker ne razume francosko, so priče zaslišali s pomočjo tolmača. Anglež misli, da je bil glas Nemca in ne razume nemško. Španec je prepričan, da je bil glas Angleža, toda to sodi po melodiki, ker ne pozna angleščine. Italijan verjame, da je bil glas Rusa, toda nikdar ni govoril z nobenim Rusom. Drugi Francoz se poleg tega razlikuje od prejšnjega in je prepričan, da je bil glas Italijana, ker pa ne pozna jezika, je v to, kakor Španec, prepričan zaradi melodike. Kako tu in in običajen je tedaj res bil ta glas, da je povzročil takšno pričanje kot so ta? Kakšno so bile te besede, v katerih niso mogli niti predstavniki petih velikih delov Evrope najti ničesar znanega. Rekel boš, da bi utegnil biti glas Afričan ali Afričanka. Noben Afričan ali Afričanka ne hiva v Parizu. Vendar bom — ne da bi zanikal tudi to zadnjo možnost — obrnil tvojo pozornost na tri stvari. Ena izmed prič je označila glas za »prej surov, kot reček«. Dve drugi sta ga opisali kot hitrega in neena-

komernega. Vse priče so omenile, da ni bilo mogoče razločiti niti ene same besede, ali besedi podobnega zvoka. »Ne vem,« je nadaljeval Dupin, »kako sem doslej vplival na tvoje lastno prepričanje, toda brez obotavljanja trdim, da so zaključki tega dela pričanja — dela, ki se nanaša na osorni in reški glas — že sami po sebi zadostni, da vzbudijo sum, ki bi lahko usmeril nadaljnji potek raziskovanja te skrivnosti. Rekel sem: zaključki, vendar s tem moje mnenje še ni popolnoma izraženo. Nameral sem poudariti tudi to, da so ti zaključki edini pravi zaključki in da morejo vzbuditi kot edini rezultat neizogibno le sum. Kakšen je sum, pa ne bom povedal takoj. Želim samo, da bi vplival tudi na tebe tako kot je na mene, namreč, da sem ga imel za dovolj prepričljivega, da mi je usmeril moje raziskave v sobi zločina v čisto določeno področje.

Sedaj se v duhu preseliva v to sobo! Kaj bova tam najprej počela? Izhod, ki so se ga morilci poslužili pri begu. Menda ni treba reči, da nobeden od naju ne verjame v nenaravne dogodke. Gospi in gospodično L'Esplanaye niso umorili duhovi. Storiteli tega početja so stvarni in so tudi zbežali skozi staven izhod. Kako potem? Na srečo je en sam način za razglabljanje tega in ta način naju mora privedi do določenega rezultata. Preiščeva eno za drugo vse možnosti za beg. Jasno je, da so bili morilci v času, ko je naša skupina hitela po stopnicah, v sobi, kjer so našli gospodično L'Esplanaye ali pa vsaj v sosednji. Potem kakšen morava iskati izhod v teh dveh prostorih. Policija je razkrila pod, strop in obzidava vseh sten. Noben tajni izhod ne bi mogel utiti njeni pozornosti. Ker pa se nisem zanesel na njihove oči, sem vse preiskal še s svojimi. Res ni tam nobenih tajnih izhodov. Oboja vrata iz sob na hodnik so bila skrbno zaklenjena. Ključa sta ticala v ključavnicah z notranje strani. Ozirva se še na dimnike! Čeprav so ti do kakšnih osem ali deset čevljev nad ognjiščem, običajne širine, ne bi po vsej svojzi dolžini zadoščali niti za prehod malo večje mačke. Vse, kar sem pravkar navedel, izključuje torej vsako možnost za izhod in se zato omejuje na okna. Skozi okna prednje sobe ne bi mogel zbežati nihče, ne da bi ga

pri tem opazila množica na ulici. Morilec so torej morali niti skozi okna zadnje sobe. Dolžnost naju — preiskovalcev — sedaj ni ta, da zaradi navidezne neverjetnosti zavrzeta ta zaključek, do katerega sva prispela na tako nedvoumen način. Preostaja nama le, da dokaževa, kako te navidezne neverjetnosti v resnici niso tako neverjetne.

V sobi je dvojno okno. Enega od njiju ne zasluja pohištvo; tako nudi neomejen razgled. Pogled skozi spodnji del drugega pa zakriva končnica nerodno postelje, ki je potisnjena prav do njega. Prvo so našli skrbno zapahnjeno od znotraj. Ključovalo je najmočnejšemu, ki ga je skušal odpreti. Na levi strani okvira je bila velika, s svedrom izvirna luknja, v njej pa je tičal zelo močan, skoraj do glave zabiti žebelj. Pri preiskavi drugega okna so našli enak žebelj, ki je bil podobno zabiti. Policija je bila tedaj popolnoma sporazumna, da tam skozi ni bilo mogoče uti in zato so menili, da žeblija ni treba izveliti in odpreti okna.

Moja lastna preiskava je bila nekoliko bolj natančna in to prav zaradi razloga, ki sem ga že omenil. Vedel sem namreč, da je tu tista navidezna neverjetnost, za katero moram dokazati, da v resnici ni takšna.

Tako sem premišljeval še vnaprej — a posteriori. Morilec so zbežali skozi eno teh oken. Če je to tako, ne bi mogli zapahnuti okvirov z notranje strani, kot smo jih našli zapahnjene. — Mislim, ki je zaradi svoje jasnosti končalo policijsko preiskavo v tej smeri. Okviri so bili torej zapahnjeni. Zato so morali biti taki, da so se lahko sami zapahili. Temu zaključku je bila tedaj popolnoma sporazumna, da tam skozi ni bilo mogoče uti in zato so menili, da žeblija ni treba izveliti in odpreti okna.

Moja lastna preiskava je bila nekoliko bolj natančna in to prav zaradi razloga, ki sem ga že omenil. Vedel sem namreč, da je tu tista navidezna neverjetnost, za katero moram dokazati, da v resnici ni takšna.

Iz življenja na naši vasi

Letošnji - asi traktoristi

V nedeljo, 9. avgusta je bilo na posestvu Kmetijskega gospodarstva Arja vas v Zalogu pri Petrovčah IV. okrajno tekmovanje traktoristov, ki ga je organiziralo Društvo traktoristov in kmetijskih strojnikov Celje pod pokroviteljstvom Okrajne združne zveze in Ljudske tehnike.

Tekmovanje je otvoril podpredsednik OZZ Celje, tovarš Franjo Jeraj, udeležili so se ga pa še zastopnik Glavnega odbora Ljudske tehnike iz Ljubljane, tovarš ing. Albin Sitar, predsednik Okrajnega odbora Ljudske tehnike Celje, tovarš Ludvik Gorenjak in drugi ljudski predstavniki.

Zapisati smemo, da je bila organizacija tekmovanja odlična. Vseh dvainštirideset tekmovalcev se je lepo zvrstilo, tekme so bile zelo izenačene, predvsem zategadelj, ker so letos izbirali tekmovalce že v posameznih poslovnih zvezah. Mimo tega so se pa letos močno izkazali mlajši traktoristi. Bilo jih je petnajst, starejših traktoristov je tekmovalo sedemindvajset.

Traktoristi so se pomerili v oranju in spretnosti vožnji. Najboljši je bil lanski zvezni prvak Janko Smeč, KZ Slivnica, ki je dosegel skupno 179 točk. Za prvo mesto je prejel nagrado 10.000 dinarjev in pokal OZZ Celje. Denarne nagrade so dobili še Rado Brglez, KZ Pohorje — Zreče, 176 točk, lanski republiški prvak, 8000 dinarjev; Martin Kugler, KZ Petrovče, 165 točk, 7000 dinarjev; Leopold Hren, KZ Pohorje, 161 točk, 6000 dinarjev; Ivan Cede, KZ Petrovče, 5000 dinarjev; Anton Lenič, KZ Sentjur, 159 točk, 4000 dinarjev; Anton Mastnak, KG Lava, 159 točk, 3000 dinarjev in Jože Kopušar, KZ Petrovče, 2000 dinarjev.

Med mlajšimi traktoristi je bil najboljši Boris Srebotnik, KZ Gri-

že, ki se je s 172. točkami priboril v skupnem vrstnem redu na tretje mesto. Za svojo zmago je prejel pokal Okrajnega odbora Ljudske tehnike Celje in nagrado 8000 dinarjev. Božo Kunšič, KZ Jelšingrad pri Smarju, 157 točk je dobil 5000 dinarjev; Slavko Hojan, KZ Petrovče, 157 točk, 4000 dinarjev; Ivan Ločičnik, KZ Sempeter, 153 točk, 3000 dinarjev in Vinko Likeb, KZ Smartno ob Paki, 147 točk, 2000 dinarjev.

Na republiškem prvenstvu bosta Celje zastopali dve ekipi, ki se nista dokončno določeni. Strokovnjaki sodijo, da smemo od naših traktoristov pričakovati lepe uspehe, če bodo tudi na republiških tekmah pokazali toliko, kolikor so v Arji vasi.

H. S.

NOVE NALOGE V KONJICAH — RAZDELJENE

Svet za kmetijstvo konjiške občine je na zadnji seji, kateri so prisostvovali še predstavniki KZ in predsedniki krajevnih odborov, razpravljali o izvedbi letošnjega programa kooperacije v kmetijstvu. Ob tej priložnosti so občinski plan razdelili na posamezne zadruge. Pri tem so upoštevali naravne ter ostale pogoje določenih področij. Na seji so sprejeli tudi nekatere zaključke in napotila kmetijskim združenjem in gospodarstvom za izvajanje te ak-

cije. Tako bodo morale zadruge pravočasno zagotoviti dovolj reprodukcijskega materiala, tržna inšpekcija pa bo morala poostrižiti kontrolo nad prodajo telet. Upravni odbor pri veterinarski postaji je bil zadolžen, da uredi organizacijo odkupa in pitja telet. Večje naloge je dobil tudi perutninarski obrat v Ločah, kjer bodo morali stalež perutnine od sedanjih 3000 komadov zvišati na 7000 komadov, povečati kapaciteto valilnice na 600.000 enodnevni piščancev in sklepiti kooperacijske pogodbe z zasebnimi rejci kokoši za dobavo valilnih jajc. Predlagano je bilo tudi, naj bi se sredstva za napredek vasi v prihodnjih letih uporabila za investicije pri KG Slov. Konjice, komisija za štipendije pri občini pa naj bi odobrila štipendije za pet dijakov na srednji kmetijski šoli. O vseh teh nalogah bodo razpravljali na bližnjih zborih volivcev, ko bodo kmetijske zadruge že razdelile svoje programe na posamezne vasi.

L. V.

MUUU...

Telička je vabilo za intervju rade volje sprejela:

— Kako se počutim na Vršču? Višinski zrak mi prija, le trave je malo. Zakon o prepovedi klanja telet mi ni rešil življenja, sem namreč plemen-ska »bohinja«. Vesela sem, da so podaljšali življenje mojim daljnim »sorodnikom« v nižinah. Celjanom pošiljam pozdrave in tolažbo. Večje ko bomo na poti v klanico, manjše bodo vrste pred mesnicami.

Telička je po »prijetnem razgovoru« s Putnikovi izletni-ki vneto mahala z repom in se poslovila z dolgim:

— Muuuu...!

BISTRičANI BODO SEJALI SAMO „ITALIJANKO“

Obmejna zadruga v Bistrici ob Sotli ima izjemen položaj. Njihove uspehe zmanjšuje Sotla s poplavami (letos jih je bilo že trinajst). Ker pa meji na sosednji okraj in republiko, je v težavah zaradi neskladnosti izvajanja gospodarskih predpisov. Računajo, da so od tu letos na Hrvaško prodali že najmanj 45 telet, ki bi jih po zakonu o prepovedi klanja ne smeli prodati.

— Smo v težavnem obdobju, pravi upravnik Niko Pečnik, saj smo s prehodom v čisto kmetijsko dejavnost sredi investicij. Vlagamo in čakamo, kdaj se bo vložil denar vračal. Poplave so poseben problem, in bodo vedno hujsi. Melioracijska dela v zgornjem toku povečujejo poplave pri nas.

Sodelovanje med kmeti in zadrugo je bilo uspešno. Čeprav je zaradi poplav pridelek visokorodne pšenice slabši, je vendar nekajkrat boljši od pridelkov domačih pšenice. Kmetje bodo odšli sejati samo »italijanko«. Zadruga manjših parcel ne bo več vključevala. Izračun strojne odseka svari: Od vseh strojnih ur je doslej bilo 34 % neefektivnih.

In kako so sprejeli nove, razširjene kooperacijske naloge? Zadrugi svet, ki je zelo delaven, z načrtom soglašja. Živinoreja in sadjarstvo sta res osnova blagovne proizvodnje pri njih. Težave bodo s krmom. Kmetje v poplavna področja nočejo vlagati večjih sredstev, tam pa je večina travnikov.

Z zakupi si je zadruga ustvarila lasten zemljiški sklad. Na štirih hektarjih imajo hmelj, na dveh, ki ju imajo zadrugi, zelo dobro uspeva in priganja h gradnji sušilnice.

Nekaj jim pa le ni všeč. Da je zadruga z živinorejo vključena v mesni rajon. Raje bi pospeševali mlekarstvo, saj imajo večletno tradicijo, in mlekarjo, ki izdeluje prvovrsten sir-trapist. Za ta sir so dobili celo republiško nagrado pred priznanimi primorskimi sirarnami. (Na OZZ v Celju smo se pozanimali glede tega in sporočili so nam, da je področnim kmetovalcem na razpolago, za kaj se bodo odločili, za mesno ali mlečno proizvodnjo. Op. ur.)

Pri delu zadrugi močno pomagajo mladi zadrugi. Domala vsa dela v hmeljišču in vinogradu so opravili sami. Tudi za kader zadruga skrbi. Čez zimo je 15 mladih zadrugnikov obiskovalo Kmetijsko šolo v Kozjem, poleg njih pa štipendirajo tri tehnike.

Pokrajina ob Sotli se neprestano trudi k boljšemu. Njeno bodočnost oznanja tudi vrisk lokomotive po novi obšotelski železnici.

DVONOGA LISICA NA DELU

V Bistrici ob Sotli je zadnje čase živahno na delu dvonoga lisica. Bistriške kure nimajo miru. Samo pri Maroskih je izginilo 48 kokoši in piščancev, pri Kraljevih 15 piščancev, pri drugih zopet prekažno me-so iz lese na podstrešju; skoraj pri vsaki hiši v vasi po kakšen piščanec ali kura. Lisica je najbolj prizadela družino Maroskih, ki se pripravljajo na gradbeno delo in so mislili delavce pogostiti s perutnino. Vasačani pa se nadejajo, da se lisica, ki je skoraj zagotovo dvonoga, kaj kmalu ujame vsaj z eno nogo v past.

Zmagovalec med mlajšimi traktoristi Boris Srebotnik

Največja sušilnica

Na posestvu Zovnek pri Braslovčah imajo okoli 50 hektarov hmelja. Tu gradijo tudi največjo sušilnico pri nas, v kateri bodo sušili že letošnji pridelek. Sušilnica ima 11 sušilnih peči po 16 kvadratnih metrov sušilne površine. Nadalje bo v stavbi, ki ima štiri sušilne etaže, še garaža za 18 traktorjev, velika klet za sadje in sadjevece, ogromna skladišča itd. Nadstropja povezujejo avtomatična dvigala. Stavbo, ki meri 13 metrov v eno, 52 pa v drugo stran, gradi gradbeno podjetje Ingrad iz Zaleca.

ZAČELI SO OSVAJATI NOVE POGOJE

Te dni so začeli kmetovalci v celjskem okraju razčlenjevati na zborih proizvajalcev in na posvetovanjih zadrugi svetove nove pogoje in oblike vsestranskega sodelovanja. Skoraj povsod, kjer so že bili doslej zbori ali posvetovanja, kaže, da se ljudje močno zanimajo za nove oblike sodelovanja med zadrugo in kmetom. Vsi zbori in posvetovanja, posebej še v žalski občini, so bili polnoštevilni in ljudje so z zanimanjem poslušali razlago novih sodelovalnih oblik.

Nikjer niso kmečki pridelovalci pokazali niti najmanjšega odpora. Seve, vsakdo je hotel dobiti trezen odgovor na posamezna vprašanja. Za primer si oglejmo, kakšna je bila seja zadrugi sveta KZ Polzela. Ko je predsednik zadrugi sveta in zastopnik KPPZ Zalec, tovarš Vinko Kolenc, razložil glavne značilnosti vsestranskega sodelovanja, so se začeli oglašati kmetovalci. Prvenstveno jih je zanimalo, če bo nova pogodba vendarle upoštevala konja. Zadrugi svet so si prizadevali, da bi vsaj en konj štel za 0,80 goveje živine. Toda končno jim je postalo jasno, da morejo na težko dostopnih predelih obdelovati polja tudi z volji, ki jim morajo poraziti rogoze v primeru, če bi sicer tudi volji ne mogli ustrezati. Za-

voljo prevoza hmelja so sprva trdili, da bi potem potrebovali še peldeset traktorjev, če ne bodo imeli konj. Toda zdaj nam je znano, da bosta OZZ in KPPZ organizirali prevoz hmelja s traktorji. Teh zato zadrugi

Vinko Kolenc, predsednik zadrugi sveta KZ Polzela, govori zadrugi svetom o novih oblikah vsestranskega sodelovanja

gam ni treba nakupovati posebej za prevoz hmelja, kmetovalcem pa konji tudi niso potrebni. Kdor pa bo hotel, bo kljub temu smel imeti konja še naprej, le v pogodbo mu ne bo štel.

Mimo tega se je nekdo skoraj pol ure razburjal, da ne bo mogel rediti toliko živine, kolikor bi je moral po pogodbi, a končno mu je postalo jasno — ko je doumel, da pašniki niso obdelovalna površina — da ima živine že zdaj dovolj. Tudi nekatere druge stvari so jih zanimale in slednji so osi priznali, da je vsebina novega sodelovanja čisto v redu in zelo ugodna, le da se morejo še bolj seznaniti z vsemi oblikami. V soboto bodo imeli zbor hmeljarjev, kjer bodo natančneje pretresali vprašanja, ki jim še niso jasna. Vsi pa nestrno pričakujejo zadnjo številko »Hmeljarja«, kjer bo natanko razloženo, kakšno bo vsestransko sodelovanje med kmetom in zadrugo v celjskem okraju.

Ta teden so se zvrstili sestanki zadrugi svetov in zborov proizvajalcev v vsem celjskem okraju in prihodnji teden bomo že vedeli, kje so se odločili za podpis pogodb in v koliki meri. Zanimanje in navdušenje za novo sodelovanje je naravnost presenetljivo — naš kmet pač ni neumen in ve, kaj mu koristi!

Ženo • dom • družino

Majin rojstni dan

Maja je zlezla iz okna in gledala za materjo, ki je odhajala po ulici. Nato je naredila preiskavo po vseh omarah, predalnikih, v škrabih in celo v kopalnico je pogledala, pa ni našla ničesar. »Kako je vendar to mogoče?«, je razmišljala, »ko vendar vem, da ima mama darilo že doma.« Sicer ji ni nič povedala, ampak njenega rojstnega dne gotovo ni pozabila in zadnjič Maja deset minut ni smela v sobo, mama je pa potem pri kosilu očku voščila za rojstni dan. Zdaj pa Maja spet ne sme sama v sobo. Kako torej!

Najbrž mala Maja niti ne bi bila vesela, če bi bila našla veliko rdečo žogo, če takrat, saj jo je dva dni kasneje zares dobila in še lepo pentlo in čokolado od babice in medvedka od očka. Toda vse dni pred svojim praznikom je bila vznemirjena. Ko pa je napočil, so obedovali vse, kar je Maja najraje jedla. Popoldne jo je očka peljal v kino, nato pa še v slaščičarno. Zvečer dolgo ni mogla zaspati in je bosa, v spalni »srajčki« napisala z okornimi tiskanimi črkami: »To je bil najlepši dan v mojem življenju.«

Drugi dan so ji deklice v šoli zavidele doživljanje in občudovale darila, ki jim jih je po pouku pokazala. Alenka, Majina prijateljica, je zatrdila: »Pri nas pa nimamo

nič rojstnih dni.« Zelo žalostne so bile njene oči, ko je to rekla, in Maji je bilo hudo. Povedala je zvečer mami, da Alenka nima rojstnega dne, da nič ne dobi in že v snu zamrmrala: »Toda mami, rojstni dan je vendar takšna svečanost. Veš, če bom imela otroke, jim bom kupila še večjega medvedka in rdečo žogo, da ne bodo žalostni, kakor je bila danes Alenka.« Oči Majine ma-

me so se zasolile in spomnila se je tistega preveč leta po poroki, ko se še ni mogla oživetiti v slogo in srečo v svojem novem domu, ko jo je njen moč tako razveselil z darilom za njen rojstni dan. Takrat je dobila prvič darilo za rojstni dan in odlej ni nikoli pozabila na takšne dneve v svoji družini, vedno pa se je pri tem spomnila svoje temne mladosti in bleščeče sedanje sreče.

Na osemletkah bo pouk gospodinjstva

Med novosti v novem učnem načrtu za osemletke spada vsekakor nezogibno potreben pouk gospodinjstva. Ta naj se ne spušča v področnosti, marveč naj nudi učencem vpogled v osnove te panoge, ki se je v zadnjih letih tako spremenila zaradi izsledkov prehranske industrije, zaradi kemijskih in bioloških odkritij, da je popolnoma tuja celo pretekli generaciji.

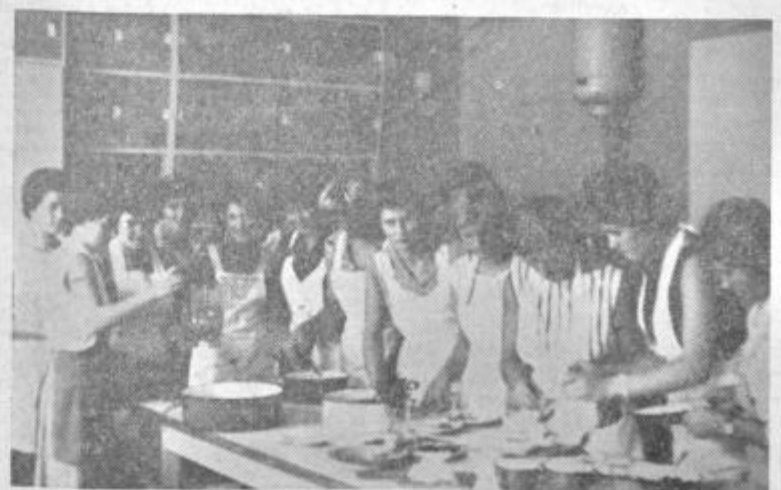
Gospodinjstvo v osemletkah bodo poučevala dekleta, ki so sama komaj zapustila šolske klopi in so se pred svojim odhodom v življenje pred tednom dni še enkrat zbrale okrog miz in ob štedilnikih v Zavodu za pospeševanje gospodinjstva.

Tovarišica Dana Vodeb je prevzela pouk in jim deset dni odkrivala popolnoma neznano področje (vsaj za večino) domačih del, najprikladnejšo uporabo pripomočkov in najkoristnejši način pripravljanja hrane.

Ves pouk je imel namen, dekletom posredovati pravilne prijeme in se ni spuščal v podrobnosti. Sicer pa za te tudi ni bilo časa. Tako so se v pičlih desetih dneh prvič srečale s pravilnim čiščenjem tkanin, usnja, s pranjem tkanin vseh vrst, z likanjem, in končno s kuhanjem, kateremu so posvetile največ zanimanja, saj je to še vedno nekako najbolj izrazit gospodinjstvi opravke. Da bi v teh dneh postale izurjene kuharice, je bilo nemogoče; na enournih teoretičnih predavanjih pa jih je tovarišica Vodebova seznanila s pravilno sestavo jedilnikov, kjer naj bodo zajete vse potrebne snovi, ki jih potrebuje telo za pravilen razvoj. Poleg tega so v teh dneh spoznale še najprikladnejšo pripravo hrane, ki mora na ta način obdržati vse dragocene sestavine v nezmanjšanih količinah, seznanile so se z zdravimi jedmi, ki jih doslej niso poznale, kot s sirovo juho, z boranijo in drugim.

Po desetih dneh so se razkropile po domovih, da se naužije težko prisluženih počitnic. Jeseni, ko se bodo odprla šolska vrata, pa bodo v novi vlogi prestopale šolske pragove in s pridom uporabljale, kar so se naučile v celjskem učiteljsku in v Zavodu za pospeševanje gospodinjstva.

Učiteljske na gospodinskem tečaju

Mladi zadrugi iz Smartnega ob Dreti pred Prešernovo hišo v Vrbi

Laščani imajo velike skrbi...

(Nadaljevanje in konec)

GOSTISKA IN TURIZEM

V Laškem imajo dve lepi restavraciji, toda gostišče »Hum« je zdaj malo zanemarjeno, pač pa je naravnost ozorno urejeno gostišče »Savinja«. Uredil ga je arh. Branko Reber. Največji problem za laški turizem so vsekakor prenočišča. Pri »Humu« imajo enajst ležišč, a ta so predvsem namenjena za prehodne goste, medtem ko turisti, ki ostajajo v Laškem dlje časa, spijo v »Savinji« (štirideset ležišč), pri zasebnikih pa je okoli petdeset ležišč. Tudi prehrana se ni dokončno rešila. Restavracija »Savinja« zmore sicer sto dvajset obrokov dnevno

Ob Savinji

a to komaj zadošča za goste. V Laškem samem pa kaže, da bi bilo treba poskrbeti za restavracijsko hrano za kakšnih tri sto oseb! Vendar trenutno nimajo sredstev za novogradnje.

Tudi v okolici, kjer so znamenite izletniške točke, primanjkujejo ustrezna gostišča. Posebej primereno bi bilo, če bi uredili gostišča v Smihelu in v Tevčah (pri Aškercu).

Za hudo jamo bodo deloma rešili upravljanje družbene prehrane, ko bodo preuredili tamkajšnje neprimerne gostišče v delavsko restavracijo. Tako bodo prišli do redne in pri-

Ni treba posebej omenjati, da primanjkuje v vsej laški občini učnih moči. Pomagajo si sicer s stipendijami, toda kljub temu gre prepočasi. Pomanjkanja učnih moči so seve križe tudi sila težavne razmere in predvsem — kakor poudarja — pomanjkanje denarnih sredstev, da bi z njimi mogli te težave premagati.

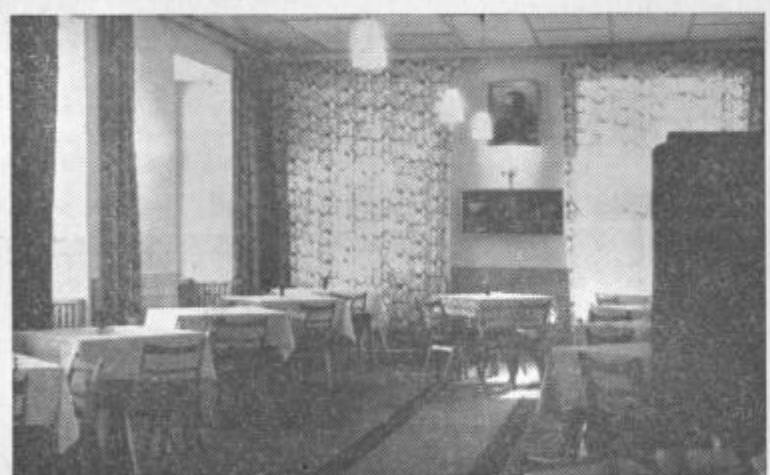
Pač pa spi v Laškem kulturno-prosvetna dejavnost. Edino delaven je ženski pevski zbor, ki se je udeležil tudi nastopa v Kranju, medtem ko sicer razen gostovanj Celjskega ljudskega gledališča in razstave karikatrista Pečarja v Laškem letos niso imeli skoraj ničesar. Pionirska organizacija je še priredila otroško igrice »V kraljestvu palčkove«.

Morda se bo delo nekoliko poživilo, ko bo z novo sezono uveden red v telovadnem domu. Ta je bil doslej precej zanemarjen, zdaj pa bodo nastavili novega hišnika, od katerega pričakujejo, da bo spet uvedel red.

KDO BO ZDRAVIL LJUDI?

Dvajset tisoč pacientov v ambulanti Zdravstvenega doma v enem letu za enega zdravnika ni malenkost. Letos je bilo ob polletju na pregledu v ambulanti že 10.421 bolnikov. Mimo teh pa mora edini laški zdravnik opravljati tudi vse druge zdravniške posle. Če računamo, pridemo do rezultata, da opravlja zdravnik skoraj dve sto odstotno normo! To kaže, da bi v sedanjih razmerah potrebovali v Laškem še enega zdravnika, z uvedbo kmečkega zavarovanja — 48% kmečkega prebivalstva ni zavarovano! — pa bo potreben še en zdravnik.

Zobozdravstvena služba še tudi ni dokončno urejena, a se je na novo postavil novega dentista izboljšala. Potrebno pa bi še enega

Notranjost hotela Savinje

merne hrane nekateri samci, ki se hranijo zdaj pri zasebnikih ali pa si kuhajo sami.

Za delavstvo sta lepo poskrbeli podjetji »Volna«, ki je uredila lastno kuhinjo za topele obroke; in »Pivovarna«, ki prinaša obrok za svoje delavce iz »Savinje«, namerava pa že prihodnji mesec ustanoviti tudi lastno kuhinjo.

EDINA EKSPERIMENTALNA SOLA

Laška osemletka je zdaj edina eksperimentalna sola v celjskem okraju, toda zavoljo tega kljub vsemu ne dobiva nobenih dodatnih sredstev. Okraj je sicer prispeval nekaj čez pol milijona za opremo delavnic fizikalnega in hemikalnega kabineta, toda s tem še daleč ni rešeno vprašanje. Sola bo na vsak način morala dobiti sredstva še od kod drugod, če bo hotela uspešno opraviti vse, kar terjajo načrti od reformirane šole — posebej še, če je eksperimentalna!

Lanski učni načrt je bil potrjen, zdaj pa bo laška osemletka edina v celjskem okraju, ki bo tudi v šestem razredu delala po novem učnem načrtu. Nerodno bi bilo, če bi zdaj naštevati vse podrobnosti, ki označujejo pomanjkljivosti, zato samo glavno: proračunska sredstva ne zadoščajo niti za redno vzdrževanje šol, kje neki šole za nakup učil. Omeniti pa moramo skrajno nevarne razmere v šoli na Brezah, kjer bo letos petodolna sola v dveh učilnicah! Sola pa nima nobenih pomožnih prostorov; zdaj bodo dobili vsaj učiteljske stanovanj.

Nadaljnja pridobitev bo tudi polna osemletna šola v Rimskih Toplicah. Letos bodo imeli že štiri razrede. Toda hkrati s tem razvojem nastaja spet vprašanje: kje vzeti sredstva za razširitev poslopija in dograditev potrebnih pomožnih prostorov, stanovanj za učitelje in drugo.

Gradnja stanovanjskega bloka zdravilišča

Mimo tega bi bilo nujno potrebno adaptirati Zdravstveni dom, za kar bi potrebovali osem in pol milijonov sredstev. Kolektiv sam je ustvaril dva milijona, a za dodatek je zaprosil Zavod za socialno zavarovanje. Ta pa je odgovoril, da nima sredstev. K temu bi bilo treba uvesti še mrtvašnico oziroma mrliško vežo, da mrlič ne bi ležali po domovih. Toda povsod nastaja vprašanje: od kod vzeti sredstva?

Laščani imajo velike skrbi. Morali bodo poskrbeti, da nekako povečajo proračunska sredstva ali najdejo kak drug izhod. Vsega narekati sicer ni mogoče rešiti, a postopno in s prizadevanostjo bo vendarle šlo.

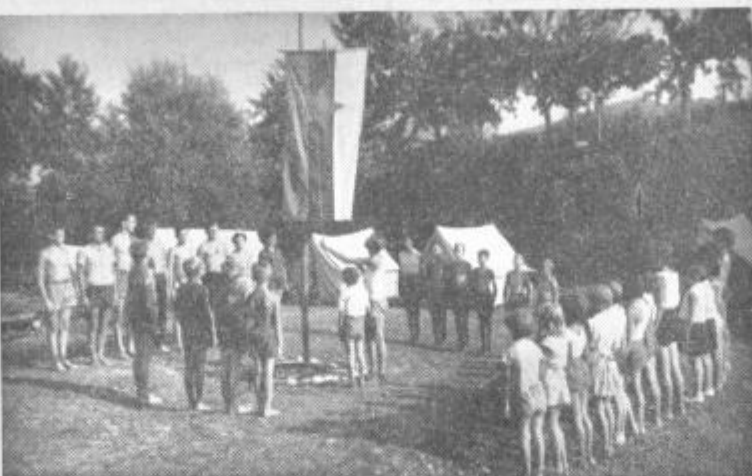
Mladi taborniki iz Prebolda

Bil je tih in spokojen večer. Na nebu so se prižigale prve zvezde. Od juga je pihljah rahel vetrček. Visoko iz poznega mraka je bilo slišati slavočkov žurjenje. Kraj šiškega mosta, v prijazni globlji je v mraku skrit tabor preboldskih tabornikov.

»Pozdravljeni gostje!« je zaorilo hkrati iz 34 mladih gl.

Vsem se taborniki iskreno zahvaljujejo!

Toliko in še marsikaj so zvedeli gostje, ko so prisledili k tabornemu ognju. Za hipec je pogovor prenehal. Vse je utihnilo. Slišalo se je le žuborenje poskočne Savinje in šelestenje visokih jagnjet v rojki gmajni. Se trenutke napetega pričakovanja in iz sredine tabora so

Taborniki pri dviganju zastave

»Pozdravljeni mladi taborniki!« so odzdravljali roditelji in domačini, ki so prišli povasovat k tabornemu ognju.

Da, zbranih je bilo štiriinšestdeset mladih, od osem do štirinajst let starih glav. Tu ni bilo razlike. Bile so deklice in dečki, bili vodilci in živahni starosta, tovarišica Ribčeva. Za 34 mladih tabornikov je bilo to prvo daljše in samostojno srečanje z naravo. Bilo pa je gotovo nepozabno. Zakaj starosta in vodilci ter prijazna kuharica tovarišica Miska so skrbeli, da jim ni bilo tudi za trenutek dolgčas. Koliko doživeti v pičlih desetih dneh!

Na taborjenje so prišli najboljši novopečeni taborniki osemletne šole iz Prebolda. Oni, ki so redno učili taborniških pravil. In nato šeznje napravili tudi izpit. Za mlade, nadobudne glavice zares niso bile majhe solze! Čez leto je moral vsak, ki je hotel iti taborit, prihraniti sedem sto dinarjev. Toliko je posameznik prispeval za dnevno oskrbo. Priskotili pa so na pomoč še Savinjski taborniški svet, žalska občina, Tekstilna tovarna Prebold, zadrugi Sešče in Prebold in drugi.

Gibanje prebivalstva

V času od 1. do 8. avgusta 1959 je bilo rojenih: 24 dečkov in 23 deklic. Poročili so se:

Franc Sopfer, tehnološki inženir in Alojzija Bogovič, zastopnica DOZ-a iz Zdobrovo, Alojz Mulec, strojni ključavničar in Rozalija Dornik, delavka, oba iz Celja. Aleksander Ružina, oficir in Terezija Uzar, bol. strežnica iz Celja. Edvard Rep, delavec in Ivana Hohnjec, delavka, oba iz Medloga. Franc Vohar, delavec in Jožeta Lesjak, delavka iz Zagradca. Ivan Boško, mizar in Ana Tomar, namestnica, oba iz Trbovelj. Milan Oberžan, delavec in Justina Peperko, delavka, oba iz Kompol. Danijel Maner, strojni ključavničar iz Višnje vasi in Irena Marovič, trg. pomočnica iz Celja. Franc, Rado Cernik, pravnik iz Maribora in Marija, Božena Zakrjak, namestnica iz Celja. Egidij Hodej, ključavničar in Margareta Golec, trg. pomočnica, oba iz Celja.

Umrli so: Jožef Habič, električar iz Celja, star 25 let. Albert Lark, namestnik iz Celja, star 57 let. Franc Lesjak, službenec LM, iz Celja, star 24 let. Marija Zaler, gospodinja, iz Laškega, stara 66 let. Rudolf Brečko, upokojenec iz Celja, star 61 let. Miroslav Trunkelj, otrok iz Tržišča, star 5 mesecev. Marija Verdnik, gospodinja iz Slov. Konjice, stara 76 let. Amalija Drož, otrok iz Vrbi, star 2 meseca.

Celjski trg

ZAKAJ GNEČA?

Ta teden je bil trg dobro založen, manjkalo je solate in perutnine. Prav tako se ni nič boljše založen z mlečnimi izdelki.

Preveč je bilo paradižnika, ki je na ta način začel navzlic nizkim cenam giniti in so ga morali zavreči. Opozorilo naj še kmetijska gospodarstva in zadruga, da bi kazalo povečati število stonjic, saj bi tako povečali tudi promet. Marsikateri gospodinja namreč zaradi pomanjkanja časa ne more čakati v dolgi vrsti.

Banane so se zapet pojavile na tržišču, tendar zanje v času raznovrstnega sadja ni preveč povpraševanja.

Krompir 15—22 (22); čebula 40—50 (40); česen 80—120 (100); solata — (50—40); spinacea — (100); cvetača — (50); ohrovt 20—25 (20—25); zelje glavno, rdeče 20 (—); zelje glavno, belo 13 (13); koleraba 30 (30); peteršilj 50 (50); por — (60); paprika 50—56 (50); paradižnik 20—40 (20—40); bučke 30 (30); pesa 25 (25); korenje 25 (25); grah navadni — (40—50); kumare za vlaganje — (70); borovnice — (100); bruske 35—40 (45); jabolka 40 (35); breskve 90—100 (80—100); marelice — (60—90); grozdje 140 (160); dinje 45 (50—60); lubenice 45 (50—60); slive 40 (40—50); gobe sveže — (80—250);

švinitli proti nebu prvi zublji tabornega ognja. Prasketanju se je takoj pridružilo ubrano petje tabornikov.

„Pajki“ so taborili

Pripeljal sem se s taborniki celjske tovarne Metke iz Bohinja, kjer smo pod vodstvom tovariša Vrežeta preživeli sedem nepozabnih dni. V mislih sem se vračal nazaj v kraljestvo zlatoroga, ob temno bohinjsko jezero, med strme stene Triglava, na Komno, kratkoma tja, kjer je eden najlepših predelov naše domovine.

Ko smo prispeli v Bohinjsko Bi-

Kronika nesreč

Breda Petek z Jožefovega hriba je stopila na glinčvino. Prerezala si je stopalo leve noge.

Marija Polak iz Repnega pri Sentjurju se je po neoprevidnosti zastopila z lindanom. Zdravi se v celjski bolnišnici.

Marija Brežnik iz Gubčeve ulice se je pri padcu pokodovala nogo.

Ivan Kolenc iz Creskove pri Strmcu je padel z zidarskega odrca in si zlomil hrbtenico.

Pri padcu s kolesom si je poškodoval glavo Jože Tržan iz Seš pri Preboldu.

S prikolicke traktorja je v Ponikvi padla Stefanija Faj. Zlomila si je nogo.

Jakob Vodopivec iz Ostrožnega pri Ponikvi je padel s kolesom in si zlomil nogo.

Pretekli teden 8 nesreč

V sredo se je pripetila na Polzeli težja prometna nesreča, ko je motorist Ivan Štor zadel pešca, pri čemer mu je zlomil levo nogo. Motorist ni bil telesno poškodovan.

Istega dne se je v Celju pred Pošto pripetila lažja prometna nesreča, v kateri sta trčila draga dva oseba na avtomobil, vendar telesnih poškodb ni bilo.

V petek se je pred benecinsko črpalko v Gregorčičevi ulici v Celju pripetila težja prometna nesreča. Motorist Terzan Andrej iz Ljubljane je trčil v osebni avtomobil podjetja »Usenje« iz Ljubljane. Na motornem kolesu je bilo škoda za okrog 60.000 dinarjev; nesrečo pa je zakrivil voznik osebnega avtomobila Franc Hren, ker ni upošteval prednosti motorista.

Istega dne je prišlo do nesreče v Smarju pri Jelšah. Josip Turner, voznik tovornega avtomobila je pri srečevanju z avtomobilom zavozil na skrajni desni rob, pri čemer je zdrsnil po nasipu navzdol. Pri tem je bila lažje poškodovana le Nada Torman iz Smarja pri Jelšah.

V nedeljo je prišlo do prometne nesreče pri Grizah, ko je motorist v njenem stanju izgubil oblast nad krmilom in trčil v mostno ograjo. Bil je brez izpita in je pri nesreči dobil težje telesne poškodbe.

Istega dne se je v Zabelovem ponešil motorist Andrej Stepišnik, ki je prav tako izgubil oblast nad volanom in se prevrnil v jarek. Pri padcu si je zlomil desno nogo, sopotnica, njegova žena pa ni bila poškodovana.

Prav tako se je tega dne dopoldne pripetila v Radolici težja prometna nesreča, v kateri sta na ovinku trčila dva avtomobila, avtomob PF iz Avtobusnega prometa v Celju ter avtomob SAP Turist biroja iz Ljubljane. Do nesreče je prišlo zaradi nepreglednosti zavojja; materialno škodo je cenili na okrog pol milijona dinarjev, medtem ko sta bila lažje poškodovana dva potnika.

Na cesti Migojnice—Kasaze pa je tega dne prišlo do ene nesreče. V osebni avtomobil, ki ga je vozil Anton Vovk iz Dobroteče vasi, je trčila kolesarka Elizabeta Drnovšek, pri čemer je dobila težje telesne poškodbe na levi nogi, prsnem košu in na rokah.

Dr. Alfonz Debeljak

PETDESETLETNIK

Rodil se je 1909. leta, 1935 pa je začel z zdravniško prakso, vendar brez službe. In čeprav je bil že takrat specialist, je moral delati do leta 1941 kot brezplačni volonter na porodniški kliniki v Ljubljani. Takratni režim mu je namreč zaradi napredne miselnosti zavrnil nič manj kot 78 prošenj za zaposlitev. Sele leta 1941 mu je uspelo. Takrat se je povezal z OF in je bil član matičnega odbora in član Reče po moči v Ljubljani. Na pobudo OF je prevzel mesto šefa takratnega jet-

Mladina je pomagala

Pred časom je naurje hudo prizadelo vojniške hmeljarje. Najprej je področje aktivna mladih zdravnikov. Vojniku in se sosedajo, last Stanislava Brezovnika. Zadruga si je prizadevala, da bi hmelj spet dvignila, a ker ljudje niso priskočili na pomoč, je bil trud zaman. Tedaj pa so se oglašili obvezniki predvojske vzgoje iz Sentjurja, ki so laborirali v Selah. Komandant laborišča, tovaris Jože Kos, je poslal trideset mladincev, ki so zatem z velikimi napori in požrtvovalnostjo dvignili hmelj in ga resili pred uničenjem.

Nekaj dni zatem je neurje spet porušilo dve žitnici v Ivenci. Tudi to pot so bili obvezniki predvojske vzgoje iz Sentjurja, ki so pomagali reševati hmelj. Vodil jih je komandant Miroslav Zekas.

V obeh primerih so pokazali mladinci, kaj je mogoče narediti, če je v ljudeh volja in htenje. Zato se jim uprava Kmetijske zadruge Vojnik iskreno zahvaljuje, mi pa jih moramo pohvaliti in vprašati: Kaj v Vojniku ni nikogar, ki bi imel malo družbene zavesti?

strico, se nam je odprl čudovit pogled na zasnežene Julijce, okrog nas pa se je razprostirala zelena Gorenjska. Pokrajina je bila vse lepša in končno smo v globoki kotanji zagledali temno jezero.

V bližini hotela Zlatoroga, kjer smo postavili tabor, se je pričelo naše prijetno življenje. Že naslednjega dne smo se podali proti slapu Savice, na Komno, do Bogatina in nazaj. Naša »fotoreporterja« sta imela polne roke dela.

Seveda ne smem pozabiti na naš največji podvig. Preko Voj, Vodničkove koče in Planike smo se naslednjega dne povzpeli na vrh Triglava. Pot preko Triglavskih jezer je bila naporna, saj nas je pri hoji ovirala skoraj dva metra debela snežna odeja. Pa kaj lo, če se vračate z žigom Aljaževega stolpa in zavestjo v srcu — bili ste na »streh« Jugoslavije! Ostali dnevi so prehitro pretekli. Tesno nam je bilo pri srcu, ko smo se vračali, in vračali smo se z željo, da bi se še kdaj vrnili.

Naj zdaj za konec zapišem še tole: Vedno znova se dogaja, da ljudje iščejo srečo onkraj naših meja, toda vsi tisti niso nikoli videli Bohinja, Julijcev, Gorenjske, hodili so po svoji domovini z zaprtimi očmi. Zato — spoznavajmo domovino, in še bolj jo bomo ljubili!

Pismo uredništvu

ALI JE NEMSKI DENAR VEC VREDEN OD NASEGA?

Pred dnevi zvečer sem prišel na vrt hotela »Evropske«, ki je bil poln do zadnjega kotička. Sedel sem v bližini, kjer je sedela skupina Nemcev, in potrepljivo čakal natakarkja, ki je med tem iz največje pozornosti v vsemu stregel Nemcem. Ko sem ga poklical se jaz, me je le prezirljivo pogledal, zamahnil z roko in mirno odšel. Bil sem presenečen, vendar sem čakal naprej. Toda vedno kadar bi moral priti k naši mizi, se je izognil in stregel drugje. Tako je minila ura.

Tudi kasneje nisem imel več sreče. To so opazili »sosedje« Nemci, ki jim je natakark med tem že trikrat postregel in kmalu so se zaslišale opazke in vesel smeh na moj račun. Bil sem užaljen in se enkrat poklical natakarkja, toda zamam. Vstal sem, stopil k njemu in ga vprašal, če je mar nemški denar več vreden od našega. Spet je samo zamahnil z roko in odšel. Končno je postal k naši mizi vajenca, ki se ni prejel nikjer stregel. Ko sem končno dobil koto in želez plačati, zopet ni bilo nikogar. Čez čas je natakark le prišel, in na moje ogorčenje enostavno odgovoril, da se s takimi ljudmi kot sem jaz sploh ne pogovarja. Lahko mi verjamete, da od presenečenja nisem mogel ničesar reči. Dovolj hudo je že samo to, da me je naš natakark tako krepko zavrnil. Mnogo huje pa je, da sem bil prav zaradi njega tarča posmehovanja in »dobre volje« tujcev, ki o našem ponosu že tako nimajo visokega mnenja.

Mislím, da bi tudi natakark Lojze (njegovega priimka ne vem) lahko to vedel.

M O S K E
DOKOLENKE
CREPPE NYLON

LUXUS

TOVARNA NOGAVIC IN Polzela
DROBNE KONFEKCIJE

LEP JUBILEJ

»Štirideset let dela,« pravi Ivan Super, komisinar-kontrolor v Kóvinotehni, »mnila so kot polna nevihta. Hudega je dobrega — vsega je bilo v vrhban meril! Pokoj pa, ki ga nastopam, bo mnil kot večer pred počitkom. Delal sem med resnično tovarniškim kolektivom in tako se bom v pokolu smatral še vedno za člana tega kolektiva.«

Ivan Super, ki te dai stopa v zaslužen pokoj, je bil rojen leta 1889 v Ljubljani. Kot sin gospodinske pomočnice je okusil v mladosti vse bridkosti proletarske mladine v kapitalistični družbi. Mladost je preživel v Celju, kjer se je izučil za čevljarja, nakar je z 18 letom postal leta 1917 vojak na italijanski fronti. Tu je bil ranjen. Po končani vojni je opravljal čevljarjski poklic do leta 1928, ko se je ob začetku velike gospodarske krize zaposlil pri bivšem Rakusu kot transportni nakladalec. Pozneje je postal komisinar, v Kóvinotehni pa je vsrtil dolžnost komisinarja-kontrolorja in kot takšen odhaja v pokoj. Pri delu je bil vedno vreden in požrtvovalen in vsi, ki so z njim delali, so ga vzljubili. Dejal nam je, da se bo v pokolu ukvarjal z vrtnikom, kdaj pa kdaj pa jo bo mahnil v hribe, katerim se kljub bolehnosti ne bo mogel odreči.

»Mladina, te je veliko v Kóvinotehni, zato me ne skrbi bodočnost našega podjetja:« nam je rekel jubilar, ko smo se od njega poslovljali. Ob tej priliki mu je sindikalna podružnica poklonila blago za obleko.

Kolektiv Kóvinotehne želi svojemu dolgoletnemu članu prijeten pokoj in obilo zdravja. Vtrajnost, ki jo je pokazal v izvrševanju poklica Ivan Super, pa bo svetel vzgled mlademu rodu.

Levin

Telesna vzgoja in šport

Šikovčeva postavila nov drž. rekord na 200 m - 24.8 sekund

Slamnikova pred Rajkovo

V nedeljo je bil v Varaždinu tradicionalni troboj ženskih atletskih reprezentanc Slovenije, Hrvatske in Srbije. Zmagala je slovenska ekipa. V njej je bilo tudi pet članic celjskega Kladivarja. Od teh se je najbolj odlikovala Šikovčeva, ki je v teku na 200 metrov postavila nov državni rekord v času 24.8 sekund. Poleg tega je zmagala še v teku na 100 metrov ter sodelovala v zmagoviti štafeti 4 x 100 metrov. Razen nje je v tej disciplini, in sicer na prvi predaji, sodelovala še Nuša Cedejeva, ki je dobro opravila svojo nalogo. Poleg tega je tekla še na 100 metrov, kjer je zasedla tretje mesto s 13.1 pred mnogimi znanimi tekačicami, kot Babovičeva, Kolenčeva itd. Sijajen uspeh — ne v času, temveč v plasmanu — je dosegla tudi Ančka Slamnikova, ki je v teku na 800 metrov premagala državno rekorderko Rajkovo. Tretja v tem teku je bila Gasparulova. In končno, Ela Rozmanova je bila v skoku v višino četrta s 140 cm.

Tudi na prvenstvu LRS v plavanju uspešni

Pretekli teden so Neptunovi plavalci nastopili v Ljubljani na republiškem plavalnem prvenstvu. Tekmovanje je imelo to posebnost, da so na njem ocenjevali rezultate po kakovosti, podobno kot pri atletiki v tekmovalni zvezi atletske lige. Nastopilo je devet najboljših slovenskih plavalnih kolektivov, med katerimi so Celjani zavzeli šesto mesto.

Ne moremo reči, da je to kak zavidanja vreden uspeh celjskih plavalcev, saj so za seboj pustili le ljubljansko Itrijo ter začelnice kluba iz Ravn na Dravici. Priznali pa moramo, da smo tak rezultat pričakovali in je tudi realen. Po višjih mestih bodo celjski plavalci lahko segali tedaj, ko bodo imeli dovolj izenačeno ekipo. Sedaj pa temu ni tako. Deloma zaradi neresnosti tekmovalca, deloma pa zaradi pomanjkanja kadra je Neptunova ženska ekipa zelo slaba. To pa seveda pri tekmovalnih vpliva na končni rezultat, ki je vedno sestavek moških in ženskih storitev. Vsekakor bodo morali posvetiti v nadaljnjem veliko pozornosti vzgoji ženskega plavalnega naraščanja.

Glede rezultatov, ki so jih na tem tekmovalnem prvenstvu dosegli celjski plavalci, bi omenili predvsem odlično Radošičevo. 2. mesto na 200 m prsno, Orlovo 4. me-

sto na najnapornejši progi 1500 m kravi, zelo dobra pa je bila tudi mlada Seke-reševa, ki je tokrat prvič nastopila za klub in dosegla na 100 m hrbtno s časom 1:55.0 peto mesto. Seveda pa ne smemo prezreti tudi uspeha štafete 4 x 100 m mešana, ki je zasedla odlično 3. mesto. Med prvo desetorico so se še plasirali: Šušteršič na 200 m prsno (5:11.0), Vučković na 100 m hrbtno (5:20.4), Vošinek na 200 m metuljček (5:12.0) ter Trbovc na 100 m cravl (1:07.8).

Atletika

Mladi rod se uveljavlja

V soboto popoldne je bil društveni miting Kladivarja, na katerem so se prav posebno uveljavile pionirke. Tako je Nataša Urbančičeva postavila kar dva republiška rekorda za pionirke: višina 140 cm in tek na 50 metrov čez zapreke — 11.0 sekund. Tretji rekord je dosegla Gerta Špeglić v skoku v daljino. Njen rezultat — 410 cm.

Od ostalih rezultatov velja posebej omeniti Kopitarjev met kopja — 64.25 m. Kačev rezultat v isti disciplini — 61.85 m itd. Catrova je v višino skočila 145 cm, Metka Urbajš pa 140. V teku na 100 m je zmagal Langer s 16.9 v teku na 110 m čez zapreke pa Brodnik s 15.5 sekundami.

Nogomet

Kladivar : Krim 13:0

V nedeljo popoldne je imela ligaška enajstorka Kladivarja v gosteh Ljubljanski Krim. Rezultat 13:0 pove vse. Domačini so naravnost pokosili goste. Kladivarjev stroj je deloval brezhibno, zlasti pa sta igralca Hribnik in Hočvar. Slabih mest v postavi ni bilo. Zmaga je bila več kot zaslužena.

KOVINOTEHNA CELJE

Mariborska cesta

prilagojena za nakup valjane proizvode črne in barvne metalurgije, razno kvaliteten orodje tu in inozemskega porekla za obdelavo kovin in lesa, vsakovrstne vijake v najpopolnejšem asortimentu, žičnice in žične izdelke, sanitarno keramiko ter armature in vodovodne instalacije, ostale izdelke kovinske predelovalne industrije za vsakovrstno uporabo, brusni in tesninski material itd.

Priloge za ustanavljanje srednje tehnične šole

V CELJU

Okrajni Svet za šolstvo v Celju v sodelovanju s Svetom za gospodarstvo zbira gradivo za ustanavljanje Tehnične srednje šole v Celju. Za orientacijo najmože rabi številno dijakov-inj, ki bi se že to jesen vpisali v prvi letnik te šole. Zato poziva absolvente osnovnih, višjskih in industrijskih šol, ki bi se želeli šolati na Teh. srednji šoli v Celju, da do 22. avgusta 1959 pisмено dostavijo (brez koleka) na naslov Učiteljskega v Celju naslednje podatke:

1. ime in priimek
 2. rojstno leto
 3. poklic staršev
 4. končne šole in uspeh
 5. kraj bivanja
 6. oddelki I. letnika TSS v katerih se želi vpisati
 7. ali bi stanoval v Celju odn. se vozil v Celje
 8. event. druge pripombe
- V šolskem letu 1959/60 so predvideni strojni, elektro-strojni, kemični in gradbeni oddelki, če se za vsakega prijavi najmanj 20 kandidatov. Pook bi bil v popoldanskem času od 13. do 18. ure. Dokončni vpis bo objavljen v dnevnem časopisu.
- Ta objava je namenjena vpisu v redne oddelke, ker je za večerne delavske oddelke TSS gradivo že zbrano.

Pripravljalni odbor

KAKO DOLGO SE?

Gledal sem prijateljsko nogometno tekmo med Olimpijo in drugo enajstorko Kladivarja. Tekma se je končala z zasluženo zmago Gabrijanov. Toda, to zdaj ni važno. Ne-prijetna in žalostna hkrati pa je ugotovitev, da razpoloženje malega števila gledalcev na Glaziji ni bilo prav nič »prijateljsko«. S posrkami iz najrazličnejših zakladnic ter »bo-drilnimi« klici kot: udari ga, ubij ga, spedi ga ipd. so se zdaj znašli nad sodnikom, zdaj spet nad igralci. To so v glavnem bili starejši ljudje. In vse to so poslušali in jih začeli posnemati otroci, morda celo njihovi lastni, zagotovo pa drugi.

Pri nas mnogokrat govorimo o vzgoji, zlasti pa o vzgoji otrok. Tu pa smo se z vzgojo sprijeli. In to po zaslugi zares maloštevilnih in vročehotnih navijačev, ki med seboj kar tekmujejo, kdo bo koga prekosil, kdo bo rekel bolj »masto-no« ipd. Vredni so vsega pomilovanja. Zanimivo je, da se dozdaj še ni našel nihče, ki bi te ljudi skušal pomiriti ali jim dopovedati, da se tako ne spodobijo, da tako »spodbujanje« ni na mestu, najmanj pa pred otroki, če se že ne sramujejo pred samimi seboj. Sicer pa bodimo odkriti. Kratko bi odnesel tisti, ki bi dregnil v to gnezdo. Nanj bi se vsula toča »ljubeznivih besed«. Zato bi bilo edino prav, če bi dostojnost med temi gledalci zagotovil prireditelj. Žal pa na Glaziji in tudi na ostalih celjskih igriščih velikokrat pozabljajo na to stran. Tu imajo samo reditelje, ki pazijo, da se kdo brez vstopnice ne prikrade v areno (tudi to je prav), toda prav tako bi morali imeti reditelje, ki bi ljudi, ki motijo potek igre z neumestnimi klici in surovimi besedami, odstranili z igrišča, oziroma prostora za gledalce. S takimi ukrepi bi vodstva naših nogometnih klubov veliko pridobila! Ne gre za dušenje pravega, športnega navijanja in spodbujanja, ki ga v Celju pravzaprav močno pogrešamo, temveč edino le za odstranitev tistih redkih ljudi, ki se pri gledanju nogometa tako spozabijo, da po-teptajo tudi človekovo dostojanstvo.

Pohod na Dobrovlje

V počastitev 40. obletnice KPJ in SKOJ smo člani planinske skupine Tovarne emajlirane posode v Celju obiskali zariše osvobodilnega boja Stajerske-Dobrovlje.

Zelili smo, da bi nas vodili ljudje, ki so se v času ljudske revolucije borili

v teh predelih. Prvi, ki so se odzvali našemu povabilu so bili: tovarši Viktor Sošter-Miha, Ludvik Zupanc-Ivo in Polde Rajh.

Na dan odhoda smo se z našim kamionom peljali do vasi Kokrje, odkoder so nas prvoherci, z zastavo LMS Tovarne

emajlirane posode na čela vodili po lepih gozdovih do vasi Crete. Tu nam je tovarši Ludvik Zupanc-Ivo začel opisovati prve borbe z Nemci v tej vasi in bližnjih krajih. Pokazal nam je prostor, kjer so partizani v do pasa visokem snegu odbili juriš švabske vojske. Poslušati njegovo pripovedovanje je bilo prijetno doživljanje in vsi smo se mu prisrčno zahvalili.

Tovariši Viktor Sošter-Miha nam je pokazal nekdanji partizanski logor, nato

Podčetrtek brez zdravnika

Pred kratkim je po 40 letih požrtvovalnega službovanja v Podčetrtku preminil dr. Evgen Jaeger splošni zdravnik in zobozdravnik. Njegov delokrog je bil obširen, saj je zajemal okoliš Kozjanskega, Hrvaškega Zagorja in Obsotelje. Izguba stalnega zdravnika je globoko prizadela vse prebivalstvo, ki je zdaj ostalo brez stalne zdravstvene pomoči. Nekoč je imel Podčetrtek dva zdravnika, ki sta imela dovolj dela, zdaj pa se mora zadovoljiti z občasnim delom ambulantnega zdravnika, ki prihaja iz Smarja ali Kozjega. Kljub veliki prizadevnosti ne morejo zadostiti potrebam. Podčetrtek bi nujno potreboval stalnega zdravnika, za katerega so dani po-

goji: dovolj pacientov, znana lekarna. Zaradi pomanjkanja zdravnikov se je zdaj tudi promet v lekarni zmanjšal. In koliko dela bi imel zdravnik, če bi hotel nadzorovati samo bolnike, ki se vedno obiskujejo »atomske« toplice. Lansko leto se je obisk v njih zaradi gradbenih del obsoletske proge, ki teče tik poleg vrelcev, občutno zmanjšal, toda zdaj so obiskovalci ponovno tam. Dnevno je v bazenu vsaj 200 ljudi in prav pred dnevi je turistično društvo razpravljalo o ureditvi kopališča. Končno bi bilo le prav, da bi zdravnik sistematično opazoval potek zdravljenja v radioaktivni vodi pri Podčetrtku in končno ugotovil stvarno vrednost vode.

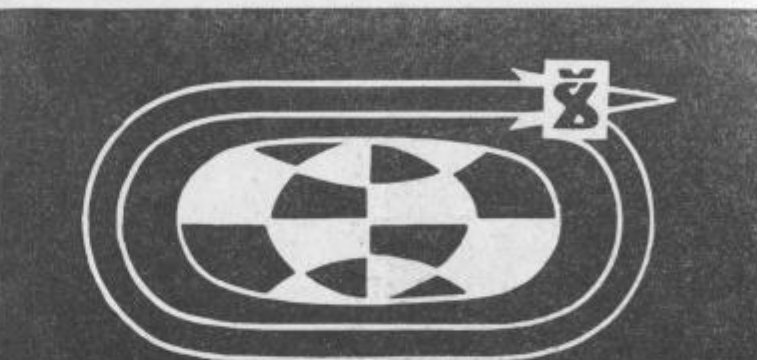
pa smo počasi odšli proti Dobrovljam. Vodil nas je od hiše do hiše, vsi so ga poznali, vsak mu je stiskal roko in tudi nam je bilo prijetno ob spoznanju, da ga imajo še vedno radi. Opisal nam je vlogo vsake domačije med vojno, čeprav je sedaj marsikateri v drugih rokah. Tistim, ki so delali za partizane, pa je planinska skupina podarila majhen zavitek emajlirane posode.

Tako nas je dobroveljski Miha vodil preko Dobrovlj in nam marsikje sredi hoste pokazal grobove padlih partizanov in kraje, kjer so bile večje borbe. Na lepi jasi, ki jo je tovarši Miha imenoval »Fagled«, nam je povedal, da je bila tam od 1941. do 1945. leta javka za vse novodošle partizane. Nemci pa je vsa štiri leta niso našli.

Pri zadnjem kmetu pod jaso smo videli skedenj, kjer je pod senom ležalo 20 ranjenih partizanov nad njimi pa v isti noči 50 Nemcev. Vso tisto noč, tako nam je kasneje zatrtil, lastnik ni zaslišal očesa. Tu nam je tovarši Miha tudi povedal, da so Nemci nanj razpisali nagrado in si zato dolgo ni upal v hiše, ker bi ga lahko kdo izdal.

Ko smo po slovesu s tovaršem Sošterjem krenili proti Braslovci, smo bili zelo zadovoljni; naš izlet v zibelko partizanstva je uspel.

F. C.

III. MEĐUNARODNI SAJAM TEHNIKE U BEOGRADU

23. VIII — 2. IX. 1959. god.

Popust 25% na železnici, u pomorskom i rečnom saobraćaju

SLUŽBE

SLUŽBE

SPREJMEM mizarskega vajenca. Cepin Anton, Dobrava 8, Celje.

SPREJMEMO gospodinjstvo pomočnico Lorhek Ferdo, Celje, Tomšičev trg 9.

PRODAM

PODJETJA — USTANOVE! V Smartnem pri Slovenjem Gradu, na podnožju Pohorja poceni prodamo posestvo, primerno za počitniški dom, letovišče in podobno. Naslov v oglašnem oddelku.

PRODAM jabolčnik, Celje, Ložnica 15.

ZARADI boleznij ugodno prodam stavbo parcelo. Vprašati Sp. Hudinja 15.

UGODNO prodam kombinirani obračalnik za seno, dvodelno črpalko z rezar-varjem in peč za kopalnico. Kučer Pavla, Zalec 65.

PRODAM lepo malo teličko za plemo od zelo dobre krave mlekarice. Medved, Nova vas 15, Celje.

Na južnem delu celjske občine, 25 minut od glavne ceste, prodam takoj vseljeno dvosobno stanovanjsko hišo z vso premuljeno. Poleg je nekaj vrta za zelenjavo, sadno drevje in gozd. Vprašati pri vratarju Celjske tiskarne.

Več enostanovanjskih komfortnih hiš iz okolice Celja in vil v Celju, vse vse-tilive, od 1.500.000 do 4.500.000 in motorno kolo Horex 1973 550 cm teleskop amortizerji cena 350.000 takoj prodam. Realiteta agencija, Maribor, Partizanska 24.

ANGLESKO težko dvocilindrsko novejšo motorno kolo BSA Golden Flash z ali brez priklole prodam. Mrzel, Ljubljana, Česnikova 22.

PRODAM 1 ha posestva s hišo, 5 km iz centra Celja, 10 minut od avtobusne postaje. Majcen, Celje, Celestinova 4, pri Skalni kleti.

PRODAM posestvo 4 ha zemlje in gozda, oddaljeno 4 km iz Celja. Naslov v upravi lista.

STANOVANJA

UPOKOJENCA iščeta sobo za eno leto. Nudita nagrado. Naslov v upravi lista.

ODDAM opremljeno sobo, najraje tovaršiči. Sulgaj, Polze 20.

SIVILJA z lastnim strojem išče opremljeno sobo v mestu, za uslugo šiva po dogovoru.

Občinski ljudski odbor Laško oddaja v najem gostilniške prostore za izvrševanje privatne gostilniške obrti v Jurklostru. Interesenti dobijo točne pogoje na občini Laško, Uprava za dohodke, soba 15.

SOBO in plačilo nudim upokojenki za dopoldansko pomoč v gospodinjstvu. Jurčičeva 4 pristiže.

RADIO 202

Nedelja, 16. avgusta

12.00 Pogovor z državljani
12.10 Zabavna glasba, vmes objave
12.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo

Ponedeljek, 17. avgusta

17.00 Celjska kronika
17.10 5 peveci — 5 popevke
17.20 Sportni tednik
17.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Torek, 18. avgusta

17.00 Celjska kronika
17.10 Poje mešani zbor »France Prešeren« p. v. Jožeta Koreša
17.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Sreda, 19. avgusta

17.00 Celjska kronika
17.10 Kvartet Mileta Ferleza pred mikrofonom
17.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Četrtek, 20. avgusta

17.00 Celjska kronika
17.10 Domače viže in napeve izvajajo trio E. Gorišča ter Marija, Jože in Mirko
17.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Petek, 21. avgusta

17.00 Celjska kronika
17.10 Narodne in umetne pesmi pojeta mešani zbor »Fr. Prešeren« iz Celja in moški zbor »Svobode« Vojnik
17.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

Sobota, 22. avgusta

17.00 Celjska kronika
17.10 Za vsakogar nekaj
17.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo
17.45 Zabavna glasba, vmes objave

RAZNO

PIANINO vzajem v najem. Naslov v upravi lista.

Cutim dolžnost, da se javno zahvalim našemu krajnemu zdravniku dr. Zornanu Stanetu v Preboldu, za njegovo nadvse požrtvovalno skrb ob času moje težke bolezni ter uspešno zdravljenje. Grahor Albina, Kapla vas, Prebold.

RAZPISI

Razpisna komisija za uslužbenska mesta pri Trgovinski zbornici za okraj Celje

razpisuje

na podlagi čl. 33 ZJU in čl. 12 Pravilnika o uslužbencih trgovinskih zbornic iz področja notranje trgovine, prosti delovni mesti

1. tajnika Odbora za ekonomsko-finančno vprašanja. Pogoji: diplomiran ekonomist z 2 letno prakso v gospodarstvu.

2. Tajnika odbora za odkupe in konjunktorno službo. Pogoji: ekonomska srednja šola in 4 leta prakse v gospodarstvu.

Kandidati naj pošljejo lastnoročno napisane prošnje z življenjepisom na tajništvo Trgovinske zbornice za okraj Celje, Miklošičeva 3 najkasneje do 30. avgusta 1959. Plača po ZJU in Pravilnika o uslužbencih zbornic.

KINO

KINO UNION

Od 15. 8. do 16. 8. »Detektivska zgodba«, ameriški film

Od 17. 8. do 20. 8. »Križarka Varjag«, ruski film

KINO METROPOL

Od 12. 8. do 15. 8. »Zlodejev ris«, ameriški film

Od 16. 8. do 19. 8. »Doživljaji v Monte Carlu«, ameriški film

LETNI KINO

Od 14. 8. do 16. 8. »Zaznamovanje«, ameriški barvni film

Od 17. 8. do 20. 8. »Nežni akord«, ameriški barvni film

NA PODLAGI SKLEPA SEJE'UO KMETIJSKE ZADRUGE STORE RAZPISUJEMO MESTO

RACUNOVODJE.

Plača po tarifnem pravilniku.

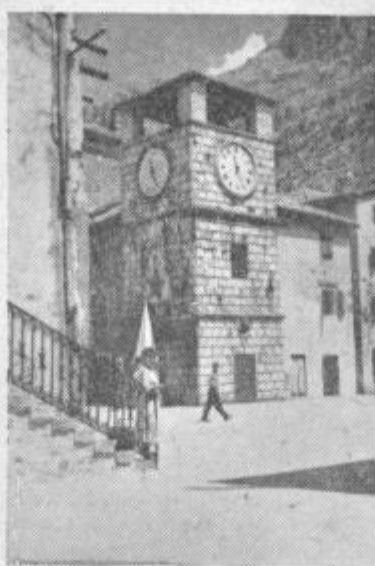
OD BARA DO BOKE KOTORSKE

Začela sva z Barom, s predzadnjim pristaniščem južnega Jadrana. Do našega najjužnejšega turističnega kraja, do Ulcinja je še ravno eno uro ladijske vožnje, ki po ilustracijah jadranskega turističnega vodiča ne nudi nove pokrajinske slike, pač pa je bilo vprašanje, če bi tam dobila primerno streho, kajti ta čas — pisano v drugi polovici julija — je »Borba« zabeležila, da je v Ulcinju že 10.000 letoviščarjev. Razmerje: dva do trije gostje na enega domačina! Torej Bar!

Toda, kje je Bar? Z ladje iz dubrovnške smeri je videti najprej čeden dvorec, ki se beli sredi jadranskega zelenja, 300 metrov desno veliko sodobno poslopje, daleč za njim trije moderni stanovanjski bloki, v prostranem zalivu pa trije, štirje bagri med svežimi skalnatimi nasipi in skladi kamenitih blokov, naloženimi, kakor zaboji v zabojarni. Prva kulisa tega nastajajočega pristanišča je rtič z nekaj hišami, ki ga je grahitelj spremenil v kamnolom, skrajno ozadje pa sivomodra plečata, čez 1500 metrov visoka Rumija. Do izkrcanja preletiva v mislih še enkrat turistične podatke o Baru: 1600 prebivalcev..., pošta, telefon, telefon..., vodovod..., električna..., kino..., uspeva tudi južno sadje..., okoli 3 kilometre dolga prodnata obala..., Ob izkrcanju postane slika jasna: to je star, med ojkami, cipresami in drugim južnim drevjem žde obmorski kraj, ki ga je začela dvigati iz njegove preprostosti šele nova Jugoslavija. Pritlične lesene in z apnom obeljene hišice bodo še nekaj časa stale. Pač pa se bo staroverska vicinalna železnica Bar-Virpazar vsak čas umaknila normalnotirni progi, ki je zvezala Bar s Titogradom. Takrat bo brččas zamenjal tudi uniformirani nosač sedanega bosonoga priložnostnega zaslužkarja. Tu je folklor šel pravilo v vseh oblikah življenja, od poslovnega do družabnega. Zato naše svetle trgovine zamenjujejo nekdanjim branjarijam podobne trgovine, kjer je mogoče kupiti vse vrste blaga, ampak po znatno višjih cenah, kakor smo jih vajeni doma, pa še s 4 odstotnim obdinskim davkom na promet; tu še proizvajalec ni industrijski delavec, marveč preprost obrtnik — čevljar na prvem mestu. Tu si gase žejo najraje z bozo, zvečer se zbirajo možje pred dvema, tremi krcmami ob črni kavi, mlajši svet pa na vrtu edinega hotela, kjer pije predvsem

pivo — steklenica po sto dinarjev! — posluša narodno pesem, ki mu jo posreduje štirčlanska kapela in se po taktu te godbe tudi po moderno zavrti.

Ta hotel je sploh podoba počasne modernizacije tega kraja: umaknil se je na čisti svet, skoraj kilometer izven mesta, vodovod ne deluje, v hiši so še sedaj pleskarji, domačnost odloča in ne hotelski red, kopalnice — tri kilometre neobdelane obale... Podoba turističnega prizadevanja pa je turistični urad v mestu. Tu vam že rezervirajo avionsko vozovnico za vsako relacijo. Starejši uslužbenec ljubezno posreduje še druge turistične informacije. Med tremi vrstami razglednic ponudi prvo z belim dvorcem, ki smo ga z ladje najprej zagledali, poudarjajoč, da je to nekdanja rezidenca črnogorskega kralja Nikole, ki da ga bodo skoraj spremenili v muzej, kot da ga sedanji koristnik, to je zavod za vzgojo jadranskih kultur, ne zna dovolj spoštljivo izkoristiti.

Središče Kotora

Da računajo s tujci, kažejo tudi opozorilne tablice v pristaniškem gradbišču, ki v francoskem jeziku prepovedujejo fotografiranje... Zakaj ne, saj je Bar poleg Budve najtoplejši kraj v Črnogorskem primorju, toda dotlej ko bo Bar postal obmorski prvak med Budvo in Ulcinjem, bodo v njegovem hotelu samo prehodni gosti... Torej — naprej!

Razen ene ladje je za povratek v smeri Dubrovnik na razpolago še en avtobus, ki pripelje iz Ulcinja. Avtobus na razpolago? Res, treba je imeti srečo, da pripelje iz prezasedenega Ulcinja še s kakšnim prostim sedežem. No, primerilo se je, da sva mogla po treh dneh s prvo jutranjo pripeko začeti vožnjo v nabit polnem avtobusu celinskega avtobusnega podjetja »Tarax«. Ne, to še ni vožnja; to je preskakovanje po cesti, ki jo modernizacija šele čaka, in vijuganje deloma prav ob obali, deloma čez hribe in vršice

Glavna ulica v Baru

Počitek v Titogradu...

V Titogradu se srečujejo utrjeni potniki. »Bledolčniki«, ki v trumah potujejo od Beograda, iz vse Srbije in Makedonije k južnemu Jadrnu in »črnci«, ki se z morja vračajo spet domov.

Ze od daleč jih pozdravlja Titograd, ves razsvetljen. Se pol ure vožnje, pa smo — sili potovanja — na cilju...

Ura bo skoraj polnoč... Promenada je prazna... Z dveh strani vabi glasba. V hotelu »Crna gora« boste imeli kaj malo sreče. Vse stole so zasedli. Kdo? Domačini, ki jih ni na ulicah? Kaj šel! To so popotniki z vlakov, avtobusov. Sicer pa je pred hotelom dolga vrsta limuzin.

Laže se boste zavrteli na terasi mladinskega doma, kjer študenti prirejajo zabave. Seveda, če niste preučenjeni...

Pred počitkom stopimo še malo v mesto. V enem letu se je veliko spremenilo. Tam, kjer so stale nekoč stare hiše, je danes gradbišče. Stanovanjske bloke, celo nebotičnik, bodo zgradili.

Zamudili ste zadnjo sobo v hotelu; našli boste pač privatno. Titograščani se poleti radi utesnijo. Če ne gre drugače, ležejo tudi kje na teraso, da vam odstopijo posteljo. Seveda ne zastoj...

Ko zjutraj sonce obsije mesto, je še lepše. Navsezgodaj zamrgoli na živilskem trgu. Kmetje iz doline Zete, Spuža in Meduna ponujajo svoje pridelke na betonskih mizah nove tržnice.

Ce vas prežene vročina, se zalecite od Gorice h grobnici črnogorskih narodnih herojev. Prekrasna grobnica iz belega marmorja je v senci košatih borov, od koder je lep razgled na mesto. Pod vznožjem Gorice je stadion »Budućnost«, poleg njega Mladinski dom, na jugu mesta gozdček, sredi njega pa stari dvor kralja Nikole, ki je danes mestna bolnišnica z vsemi oddelki. Nedaleč proč je tovarna »Radoje Dakić«, ki je nedavno začela izdelovati naprave za umetni dež, tovarna pohištva in tobakna tovarna.

Na desnem bregu Morače je zadnje leto zrasel nov del mesta. Ko bo dobil še svoje javne in trgovske lokale, bo postal samostojna mestna četrt.

Vročina vas je pregnala v kopalnice na Morači, ki ima kabine in okrepčevalnico. Od ranega jutra se tu tare kopalcev. Kako tudi ne, saj 34 stopinj vročine niso mačje solze.

Ko se bo znočili in ozračje shladilo, potem šele nadaljujte pot, ki vas še čaka. Titograd vam je nudil počitek in nova doživetja. I-ca

O SKRBI

Skrb nas predčasno postara. — Ljudski rek.

Skrb — skozi ključavnico se ti prikraide. — Goethe.

Od skrbi ni človek sit, je naj, kar ima! — Napis na namiznem prtu.

Da bi živeli brez skrbi, skrbimo vedno za korist in za denar, zato pa, kdor si to prisrbi, ne živi več brez skrbi. — Logau.

Hotel »Crna gora« v Titogradu

Črnogorskega primorja. Mestoma je pot prava alpska cesta. Vozila se s težavo izogibajo drugo drugemu; avtobus mora dajati prednost osebnim avtomobilom, skoraj dosledno z mednarodno oznako D... Nekaj otrok in žena toži o slabosti. Spremljevalec razdeli papirnate vrečice... Sutomore, Petrovac, Sveti Stefan in Miločer, kjer večina gostov prebiva pod šotori, nato še Budva — pojem najimenitejšega letovišča v Črnogorskem primorju; zato tu v teh dneh ne vedo, kje se jih glava drži; najbolj velja to za biljetarico in turistični urad, ki ne more ugoditi vseh povpraševanj po prenočiščih. V tem turističnem vrvežu vas celo vprašajo, kar ste se morda že tudi sami vprašali: Cemu silite Slovenci v to gnečo? S čim bi pogasil jezo in žej? Slaščičarni sladoleda sproti zmanjkuje...

Proti poldnevni zdrčimo po severnem pobočju Lovčena v Kotor. Ura in pol postanka. Nekaj potnikov, oskrbljenih z jedačo in pijačo, se odloči za kopanje. Časa pa je dovolj tudi za kratek kulturno-zgodovinski sprehod po mestu, če že prej kdaj ni bilo priložnosti za srečanje z izročili kotorske materialne in duhovne kulture. A do Dubrovnika je še 93 km, zato je priporočljivo, da se za pol okrepčamo v primerni restavraciji...

Gustav Grobelnik
(Prihodnjič od Boke Kotorske do Kopra)

Prva divja svinja ali resnična lovška

Tovariš Rechbach je zdaj tajnik Louske družine v Nazarju. Da je vnet lovec, niti ni treba poudarjati, ker sicer ne bi lovil. Razložek je samo, da je tovariš Rechbach še posebej vnet. Kako tudi ne, ko je gozdove in prirodo že zmlada mnogo bolj cenil od mestnega vrveža, pa mu je tako njegovo službeno mesto padlo kar z neba, saj je zadel dve

muh hkrati, ko mu je zaposlitev pri Gozdní upravi zagotovila bližino čudovitih gozdov in bogatih lovišč. In tako nam je povedal nekaj iz svoje lovške preteklosti.

Leta 1948 je bil še član celjske Louske družine in se je s prijatelji odpravil na divje svinje v Hudičev graben. Po vojni so jih lovci že večkrat zasledili, le padla ni še nobena. Po strugi divjega potoka so si nekega dne grizli kolena in v srcu z nestrpnostjo upali na srečanje. Ko so se bližali jasi, kjer so se jih že nadejali so se pripravili za strel, vsi — razen nekega junaka, ki je že trenutek za tem srečal pravo veliko divjo svinjo, a je imel puško

še na rami. No, in temu naključju se more tovariš Rechbach zahvaliti da je padla svinja pod njegovim strelom. Bila je precej trdoživa in so morali še dolgo za njo po strugi potoka, dokler je niso našli, se-dečo sredi vode med skalami, kakor da se kljub krogli, ki je zadel naravnost srce, ne more ločiti od življenja. Pozneje so ugotovili, da je bila pravi orjak svoje vrste, saj je brez drobovja tehtala 185 kg.

Kakor za kazen ga je nekoč kasneje nad Storam napadel merjasec, vendar je bil že smrtno obstreljen. Zato je bilo srečanje za lovca ugodnejše kakor za merjasca.

V zadnjem času pa tovariš Rechbach nima na vesti kdove kako slavnih podvigov. Sicer je zadnjič ujel dva divja lovca, a eden mu je z divjačino ušel, drugega si je zapomnil in ga pozneje prijavil. Sicer velja pri lovcih tudi to za dober plen. Okoliški kmetje v Nazarju najbrž ne verjamejo preveč v lovške sposobnosti tovariša Rechbacha, saj v sosednji vasi že dolgo zmanjkuje kokoši in lisica je postala že izurjen ropar.

No, ko so žene navalile nanj, se je le odločil, da bo odstranil to mrcino, že iz strahu pred jeho okradenih gospodin. Sicer mu zgodbi ne bo nikoli zmanjkalo, saj nabira usak dan nove dogodivščine. Smrekovniku, Menini in bujni gozdovi okrog Nazarja.

„BLUES“

Ko je debeli Johnson slišal za žene starejšega samca, je dejal prijateljem. »Spet je upanje premagalo izkušnjo.«

Zgodnja plima je razpotegnila brazde valov v usločene lehe prosojne vode. Pohlevno jutranje sonce beži po sledi skalnatega brega tja v daljavo, kjer se je nebo sklonilo k zemlji. Zmes rumene svetlobe in vodnih hlapov je pregnila vse, kar vidim... Kot tenčica lepe dame, ki skriva drobne napake.

Razprto dlan sem zamočil v prhutavo telo morja, da obču-

tim, kako se tropi kapljic prerivajo med prsti, kako me božajo, kako so mokri.

Najina barka se dviga in ponika z nadmikanjem morja.

Minutam sledijo ure. Seštevam čas, kakor da bi bil prostorna enota, ki jo je mogoče raztegniti. Rad bi podaljšal veselje, ker se ne da ponoviti.

Moja deklica in jaz sediva na mokri stranici čolna. Tišina je spela svet krog naja. Tudi midva se ji ukloniva, ker je ukazovalna.

Najina barka je edina na modri ploskvi. Samota razmika meje oziroma v pomisleku, a kaj, ko ne moreva ubežati kokosom, ki sva jih prinesla iz kuhinje, uradov in šol. Saj naju ne motijo, ker se jih le deloma zavedava. Toda zaradi njih ima tudi utvara o samoti neko v naprej določeno sliko.

Na ločni obzoru upirajo temno-zelene ciprese vrhove nad raven trdne zemlje. Te pokončne figure brez oblin so podobne deklicam v tesnih oblekah, ki so se mlade pa drzne prenapelje pri zavedanju, da bi ubežale povprečnosti.

Poldne že prihaja z vso nevtujdnostjo, kar je premore. Kaj nama mar! Rad te imam! Rad imam tvoje mehke lase, tvoja sloka stegna, tvoje nemirne prste. Vso, brez kakršne koli spremembe.

Cez širjavo je prbrzel veter. Zaziba čoln! Ob skalah na obali se vsujejo slapovi bele vode. Komaj ga zaznam, se že potuhne. Morje spet počiva. Moja deklica s skrčenimi prsti razmika mlako, ki se je nabrala na dnu čolna. Tesno objemam deklico in jo počasi božam. Zelo je lepo, a vse sladkosti ni mogoče strniti v eno točko, ki se da otipati.

Zakaj vam to pripovedujem? Naredil sem si slabo uslugo, če pričakujem, da boste mislili lepo o meni. Toda... Bila je lepa kot skopa linija bluesa, ki se vzpenja vedno višje, a ji tik pod vrhom zmanjka sape.

OROŽJE ZA SOVRAŽNIKA

Nedavno je v izraelski skupščini završalo. Premier Ben Gurion je podal ostavko, kajti vrsta poslancev je neusmiljeno začela prati njegovo perilo. Vzrok razburjenja je bila novica, da je Izrael tajno prodajal orožje zahodnonemški armadi.

Hrup so zagnali zlasti tisti, ki so učinek nemškega orožja čutili na lastni koži. Takih židov pa v Izraelu ni malo.

Podobna reakcija je pretresla tudi izraelsko armado. To pa se z drugimi besedami pravi — vse ljudi, razen bolnikov, starcev in otrok. V Izraelu so vojaški zavezanci vsi odrasli, tudi dekleta in žene, saj je znano, da je Izrael v tem pogledu precej podoben Kitajski. Na poljih, v tovarnah, v uradih — skratka povsod vidite ljudi pri delu oborožene, da bi v vsakem hipu bili pripravljeni za boj. Njihov sovražnik trenutno ni več fašizem. Pod orožjem jih drži dejstvo, da je Izrael otoček v objemu arabskih držav, katere se ne morejo sprijazniti z državico, ki je bila rojena za zeleno mizo.

To dekle ni prostovoljka izraelske armade. Poklicali so jo na nabor in jo vtaknili v vojaško suknjo, ki pa se ji, kot vidimo, kar poda.

Stanovanjska stiska?

Nikakor! Študentje včasih ne vedo, kaj bi počeli, pa so si omislili svojevrstno tekmovalstvo. Poskusiti so hoteli, kje se jih stlači več hkrati v cestno telefonsko govorilnico. Rekord so postavili študentje iz Durban (Južna Afrika). V telefonsko govorilnico se jih je stlačilo kar petindvajset. Za njimi so poskušali to novo »igro« še v Angliji, kjer so dosegli število osemnajst, Kanadčani so uspeli na devetnajst, enako tudi v Massachusettsu. Vse skupaj so hoteli prekositi v Californiji, kar vidimo na sliki. V Modestu se je stlačilo v telefonsko govorilnico že trintrideset študentov, a pri štirintridesetem je govorilnico razneslo kakor bombo. Kdo ve, koliko bi se jih stlačilo pri nas v telefonsko celico, če bi ne bila določena samo za eno osebo?

EDISON IN ZGOVORNA ŽENSKA

Edisonu je zelo zgovorna ženska dvorila s ploho občudovalnih izrazov. Ko pa je dejala:

— Prekosili ste samega boga, ko ste izumili stroj, ki govori — je iznajditelj fonografa skoraj prestrašeno vzkliknil:

— O, ne, gospa. Jaz sem izumil samo stroj, ki ga morem tudi ustaviti!